

ФЛАШ ГОРДОН

СМИРИ СЕ, МЛАДИКУ!
ЧУЈЕМ КАКО ДАХЊЕШ... НИЈЕ
ТЕ, ВАЛДА, СТРАХ... ПА ТИ
ВОЛИШ ОПАСНОСТИ!

ПАЗИ НА СВОЈУ
КОМАНДНУ ПАЛИЦУ,
ГОРДОНЕ...

И УМУКНИ
НАЗАД!
ЗАР ХОЋЕШ
ОВОЈЦИ
ДА НАС
УНИШТИШ?

А ЗАШТО НЕ?
ПО ТЕБИ ЖИВОТ
ЈЕ ГЛУП И БЕ-
СМИСЛЕН! ЗАТО
ТРЕБА ЖИВЕТИ
ПУНИМ ТЕМПОМ...
ХАЈДЕ ДА ПО-
КУШАМО ОКРЕТ
НА БОК...

ЈЕСИ ЛИ ЛУД, ГОРДОНЕ!

ДЕЦО, ЗИНО
БЕЖИ... НЕ
СМЕ ДА ЈЕ
ДА ПРАТИ
ГОРДОНА!

ОВАКВУ
ПРЕДСТАВУ
ЈОШ НИСМО
ВИДЕЛИ!

ЗИНО
ЈЕ
ПОТУ-
ЧЕН!

ЉУДИ... А ФЛАШ
ЈЕ ПИЛОТИРАО СА-
МО ЈЕДНОМ РУКОМ!
ДОБРО ЈЕ ПРЕ-
ЗНОЈНО НАШЕГ
ЗИНА!

КАКВА
ХЛАДНО-
КРВНОСТ!
ОН МОРА
ДА ЈЕ ОД
ЛЕДА!

ПА,
РЕА?

ПОВЕДИЛИ СТЕ
ФЛАШЕ! ВРАЌАМ
СЕ У БОЛНИЦУ!

НИКАД НЕ БИХ ПОВЕРОВАО!
ТИ СИ НАЈХЛАД-
НОКРВНИЈИ
КОСМИЧКИ ПИ-
ЛОТ, ФЛАШЕ!
ПОТПУНО
СИ МЕ
ЗБРИСАО!

И ТО СА-
МО ЈЕДНОМ
ПОВРЕЂЕ-
НОМ РУКОМ!

ОГРЕШИЛИ
СМО СЕ
О ВАС,
ГОРДОНЕ!

ЗА ВАС ЈЕ, ДЕЦО, ЧИТАВ
СВЕТ ПРОБАВА РУПА. ВИ МИ
СЛИТЕ ДА САМО УЗБУЂЕЊА
ОД КРШЕЊА ПРАВИЛА МО-
ГУ ДА ИСПУНЕ ДОСАДУ!

АЛИ, ЈА ЋУ ВАМ
РЕКИ КАКО ЧОВЕК
МОЖЕ И ДА ЖИВИ
УЗБУЂЛИВО И ДА
БУДЕ
КОРИ-
СТАН!

КАКВУ НАМ
ТО САД СВИ-
ЛУ ПРОДА-
ЈЕШ?

ЖЕЛИТЕ ДА ЖИВИ-
ТЕ УЗБУЂЛИВО,
ДА СЕ ИЗ ДОСАДЕ
ИЗЛАЖЕТЕ ОПАСНО-
СТИМА! ЈА ВАМ
СВЕ ТО НУДИМ...

ДОСТА
УВОДА,
ФЛАШЕ!
О ЧЕМУ
СЕ РАДИ?

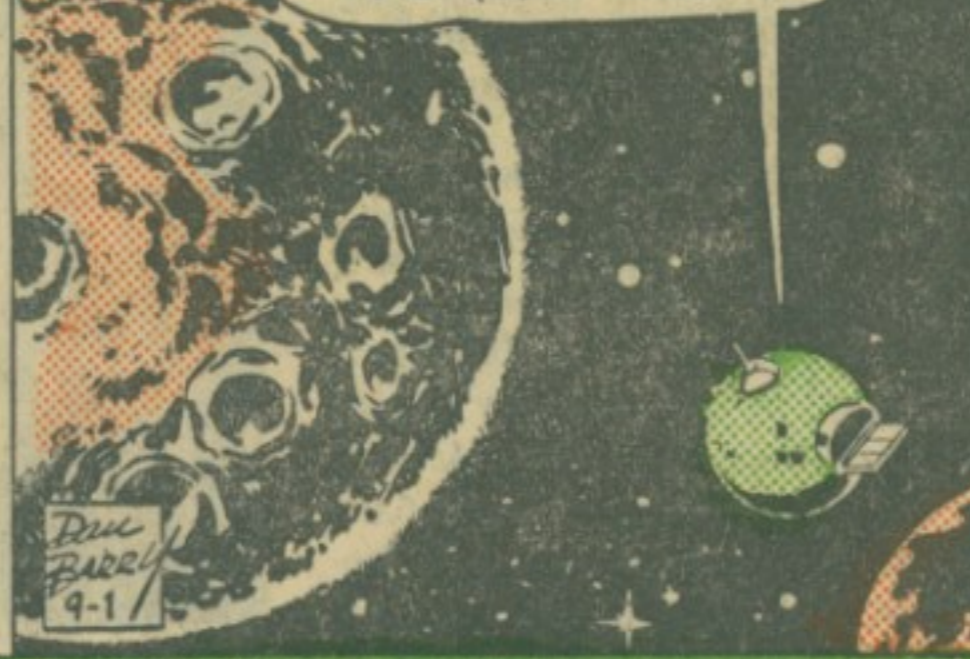

КАКО БИ ВАМ СЕ СВИЂАЛО
ДА У КОСМОСУ РАЗБИЈАТЕ
АСТЕРОИДЕ... ДА ПРЕВОЗИТЕ
ЕКСПЛОЗИВ НА РАЗНЕ
ПЛАНЕТЕ, ДА ЛО-
ВИТЕ АТОМСКЕ
ДИРИГОВАНЕ
ПРОЈЕКТИЛЕ?

А
ГДЕ СЕ
СВЕ ТО
РАДИ?

НА МЕСЕЦУ... ТАМО ЈЕ
БАЗА КОСМИЧКИХ КОНСТРУК-
ТОРСКИХ БРИГАДА. ДА ЛИ
ВАМ ЈЕ ТО ДОВОЉНО
УЗБУЂЛИВО?

КРОЗ ВЕКОВЕ

УВРЕЂЕНИ ЦАР

Извођење животиња пред световне и црквене судове није било у средњем веку ништа необично. За разне „преступе“ домаћим и дивљим животињама, па чак и инсектима, суђено је као људима.

Једно од најнеобичнијих суђења животињама било је одржано

у 18. веку у Русији. Цар Петар II (1728—1762), извео је пред ратни суд свог коња који га је једном приликом збацио с леђа, оптуживши га за „намерну увреду величанства“. Разуме се да је суд оптуженог коња осудио на смрт мада су сви знали да је за пад крив владар јер је био веома лош јахач.

КОЛУМБОВИ ПОМОЋНИЦИ

Када су Шпанци лутали непознатим водама, Колумбов сапутник Пизон почео је једног дана упорно да моли великог Ђеновањанина да промени правац пловидбе. Своју молбу оправдавао је предосећањем, тврдећи да му срце показује тачан правац. Колумбо је пристао и ускоро су његови бродови наишли на копно.

Знатно касније један стари морнар, учесник у историјској пловидби, испричао је Колумбовим наследницима да је Пизоново „предосећање“ проузроковало јато папагаја које је он пред залазак сунца видео да лети према југозападу. Искусни морепловац погодио је да то птице лете на ношете које мора да се налази на копну.

У ОВОМ БРОЈУ: Забаве
Старих Зајрејчана. Бли-
става победа. Ваше деце
Јонавља разред. Занимљи-
вости са Месеца. Срећан
рођендан. Ко има ђамеш-
нију Јабу. Семјуел Морзе

Ripley's — Веровали или не!

© King Features Syndicate, Inc. 1962. World rights reserved

СМРТ ОД ЗЛАТА

АУСТРИЈАНКА МАРИЈА АРКО НАШЛА ЈЕ У СВОМ ВРТУ ПУН САНДУК ДУКАТА — ДАЛИ НИЈЕ ОД ТОГА ПОТРОШИЛА НИ ПАРУ. САНДУК СА ЗЛАТОМ НОСИЛА ЈЕ СА СОБОМ ОБУДА, ЧАК И КАД ЈЕ ПУТОВАЛА СВЕ ДОК 23. ЈУНА 1848. ГОДИНЕ САНДУК ОД ТРУЦКАЊА НИЈЕ ПАО СА ПРЕГРАДЕ ЗА ПРТУРАГ, И УБИО ЈЕ!

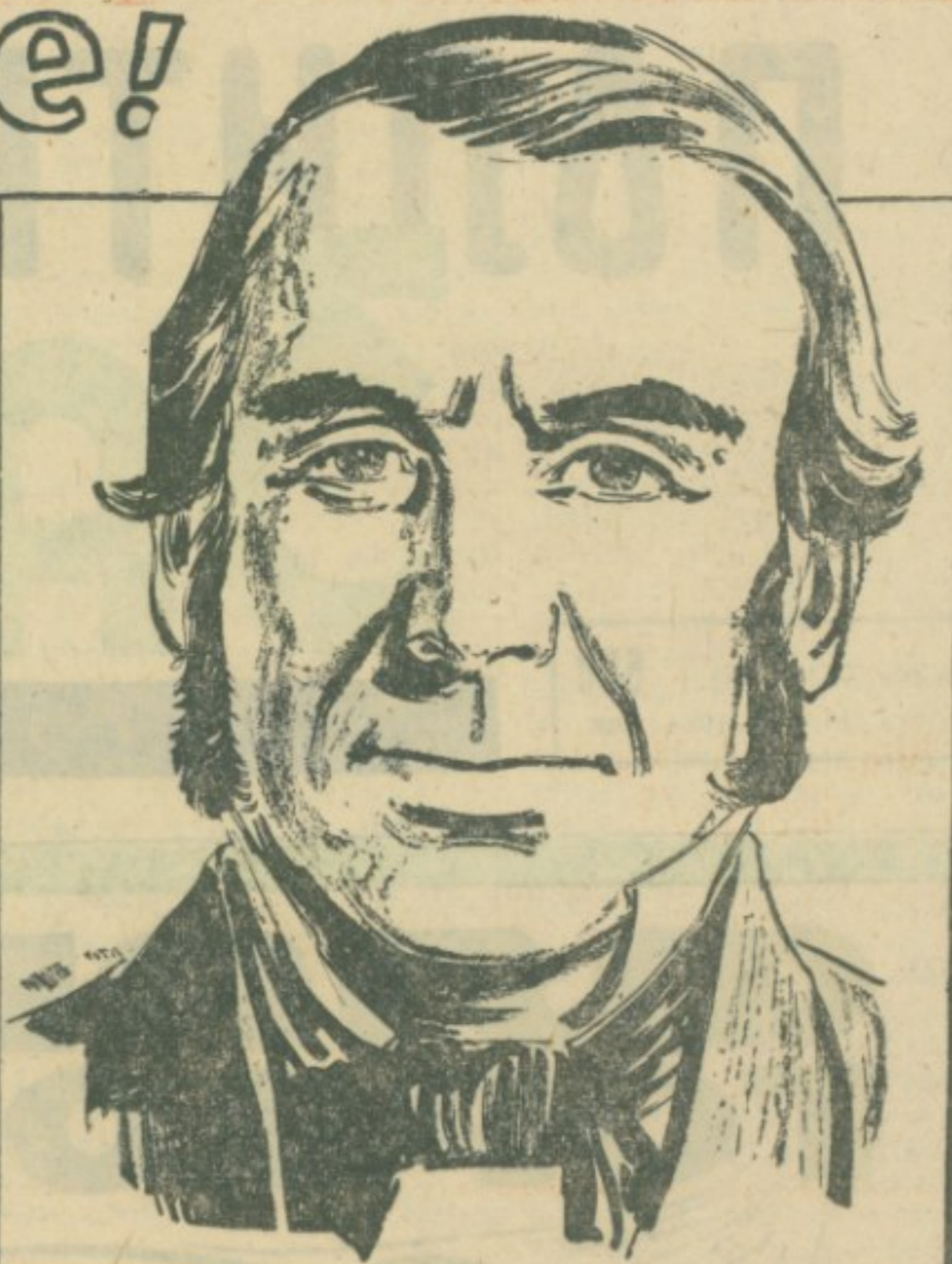

АФРИКА ПТИЦА ВИДАХ ИМА РЕП ПУТА ДУЖИ ОД ТЕЛА

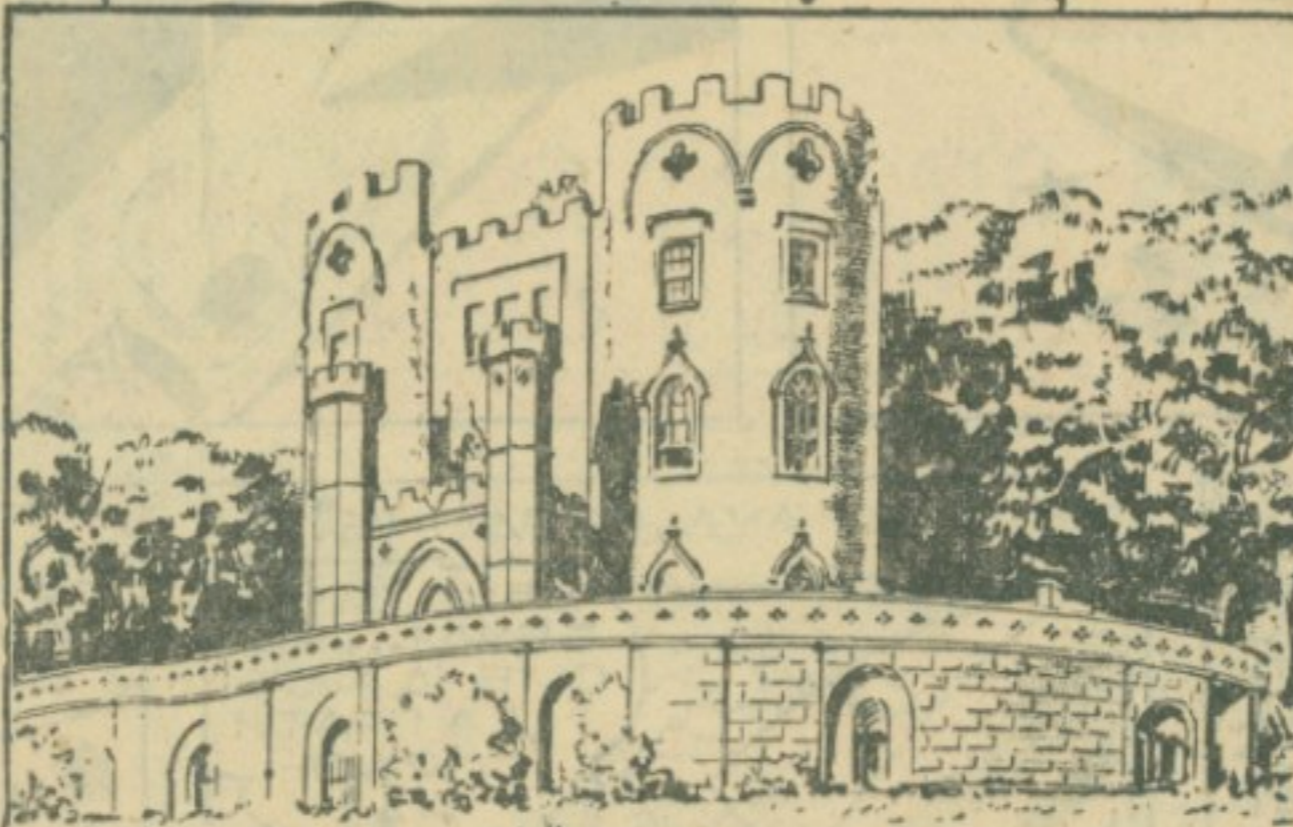
ВЕРНА КОПИЈА

ВИКИНШКОГ БРОДА ГОКСТА Д' ИЗ 999. ГОДИНЕ СА ПОСАДОМ ОД 13 ЧЛАНОВА ПРЕШЛА ЈЕ АТЛАНТИКИ ОКЕАН 1893. КАД ДОКАЗ ДА ЈЕ ЛЕЈФ ЕРИКСОН МОГАО У 10. ВЕКУ ДА ИЗ НОРВЕШКЕ СТИГНЕ У АМЕРИКУ.

НАТАН СЕФОРА

(1774 - 1828) ИЗ РОЈАЛТОНА (САД) ЗНАО ЈЕ НАПАМЕТ ИМЕНА ГОДИНЕ, ИМОВИНСКО СТАЊЕ И ВИДИНУ ПОРЕЗЕ СВИХ 1.900 ОДРАСЛИХ СТАНОВНИКА У СВОМ ГРАДУ

КАРТАШКИ ЗАМАК

ЗАМАК МИДФОР У БАТУ (ЕНГЛЕСКА) САЗИДАО ЈЕ ХЕНРИ РОЕБАК СА УКРАШЕНИМА ШТО ПОДСЕЋАЈУ НА КАРТЕ ДА БИ ГА ОПОМИЊАО НА ДАН КАДА ЈЕ ЗА КАРТАШКИМ СТОЛОМ ИЗГУБИО ВИШЕ ОД ПОЛА СВОЈЕ ИМОВИНЕ

МАЧКЕ

ИМУЊНИХ ЕГИПЋАНА ИЗ 6. ВЕКА ПРЕ НАШЕ ЕРЕ НОСИЛЕ СУ УМЕТНИЧКИ ИЗРАЖЕНЕ ЗЛАТНЕ НАУШНИЦЕ!

ВАШЕ ДЕТЕ ПОНАВЉА РАЗРЕД

Чланак француског публицисте и педагога Мишела Морела

сами, узбуђени, сметени, као да је дошао смак света и да је учињена нека велика неправда. Многи ће тако расположени да се врате својим кућама, а шта ће се тек тада догодити? Каква ће бити реакција њихових родитеља?

Наставници које сам испитивао, били су истог мишљења. Рекли су ми сви отприлике исто:

— Ма колико да сте разочарани и љути, не показујте то пред својим дететом! Не треба га грдити и кажњавати, јер то може негативно да утиче на његов даљи развој. Размислите о свом ставу и о ставу његове браће и сестара. Покушајте да сазнате какав је јачин живота вашег детета, јер свако дете има свој лични живот коме остаје верно.

Дете које воли да је маже, употребити несвесно најпротивречнија средства да би дошло до циља. Оно може да буде послушно али и неуредно да би на себе привукло пажњу. Све то има увек исти циљ: стећи љубав и наклоност других.

Не осушуйте његову интелигенцију

Деца слабије интелигенције пате од комплекса инфериорности. Сметени пред одраслима као и пред друговима имају осећање немоћи и често траже да то надокнаде на неки други начин. Тако, лењост коју често прати недисциплина може да буде одбра-

на. Треба то разумети и наћи лека. Јер дете које није било болесно и редовно је ишло у школу, а ипак понавља разред, стиче осећање да не може постићи жељени циљ. Међутим, оно жели да савлада то, жели да на неки начин истакне своју личност. У томе га треба помоћи, прозрети у чему је конфликт: да ли га можда друг, брат или сестра који су бољи њаци од њега, нису несвесно унизили.

— Амбициозно дете — каже професор — жели да буде центар пажње у разреду. Ако осети да не доспева међу прве у учењу, ако га је обесхрабрио строги учитељ, оно ће престати сасвим да учи и трудиће се да се разреду наметне на неки други начин. Постаће можда најбучније.

Ако ваше дете понавља разред, не осушуйте његову интелигенцију већ потражите узрок и у себи — можда још нисте пронашли метод васпитања који ће му дати прилике да постигне боље резултате.

— Мој син (или моја кћи) није одбарао са математику, — често се чује, као да је математика питање интелигенције. Понекад и слабији мозгови могу врло лако да реше проблеме који изгледају тешки бољим њацима.

Први распуст

Догоди се да „неодбарао“ ученик следеће године постане најбољи математичар у разреду! Шта треба онда мислити о деци која тврде да немају „штофа“ за математику?

— Чињеница да дете понавља разред, треба да буде знак за узбуну прво родитељима — изјавио ми је директор једне школе у околини Париза. — Али сама чињеница да „повнавља разред“ не сме да понизи дете. На родитељима је да га не исмевају, да не сматрају „да није

ни за шта“. Морају да имају такта и стрпљења. Кажњавати дете које је понављало разред, значи улити му не-поверење у себе, убедити га да никад неће успети у животу и унапред га осудити да буде слаб ђак и против своје воље.

Родитељима чије дете понавља разред саветујем увек: пре свега, искористите велики школски распуст да убедите своје дете, да иако понавља разред, идуће године може да буде међу првима. Ако је ваше дете мало заостало, треба га наговорити да ради чак и за време распуста јер ако на почетку године не постане добар ђак, мо-

же се лако опет обесхрабри-ти. Само, учење за време распуста не сме да буде „кул-лук“ за ваше дете! Напротив, оно то мора добровољно да прихвати. Не треба га зато приморавати да стално учи и ради, јер баш оном детету које је понављало разред потребни су распуст и одмор.

Потреба љубави

Ваше дете, храбро или чак амбициозно, али због болести заостало за друговима — треба прво да се опорави за време великог распуста. Слабуњавом детету, најмањи неуспех причињава велики бол. Строгост учитеља и-

ли његова равнодушност могу створити у њему безвољност. Ако није у стању да се развесели ни код куће ни у школи, оно ће покушати да околини а нарочито родитељима задаје разне бриге.

Сви наставници су једногласни: велики школски распуст може да поврати и освежи ваше дете не само физички већ и морално.

Често се догађа да обесхрабрено дете поврати или стекне поуздање за свега неколико недеља распуста: просто зато што осећа љубав у својој породици. Више не осталој деци, оној која понављају разред потребна је — велика родитељска љубав.

ЗЛАТНИ ХРЧАК

Лична карта: иако се за њега зна тек од пре око 25 година, данас га већ сматрају љупком животињом за забаву, нарочито Англо-саксонци.

Особени знаци: пореклом из Сирије. Висок око 15 сантиметара, а тежак 150 грама. По спољном изгледу сличан малом индијском свињчету, кус, округле главе, црних очију, необично жив, великог стомака на кратким ногама, финог златноориџет крзна по леђима и белог на стомаку. Изгледа као нека дечја механизована играчка са мало неспретним покретима.

Карактер: изванредан, уколико дође у руке некога ко се са њим лепо опходи, иначе се брани. Врло брзо се привикава на човека и постаје умиљат.

Обичаји: кад је на слободи, као и сви европски хрчки копа рупе у земљи где нагомилана огромне количине хране (покаткад и до 100 килограма) коју преноси у својим надуваним образима. Исти обичај задржава и у заробљеништву ако му се само допусти. Главни разлог овој на-

кутија са решеткастим поклопцем. У њој лежај од сламе или сена. Веома је чист и не одаје никакав мирис.

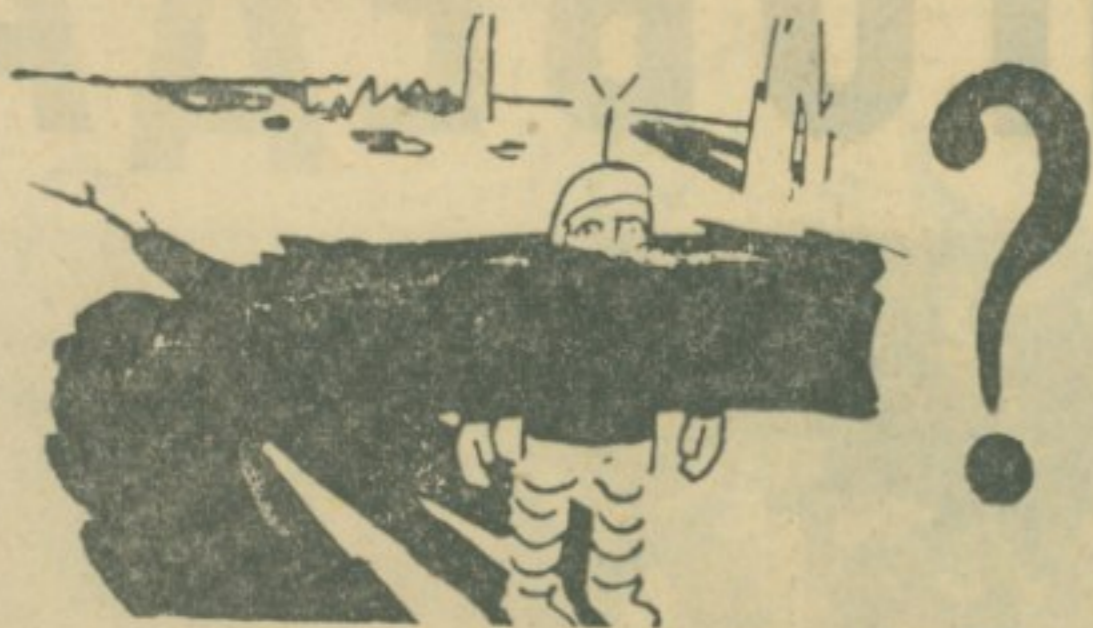
Породица: женка може да има више од 12 малих и веома је добра мајка ако је нико не узнемирава првих десетак дана. Дојење траје три месеца.

Искрања: врло га је лако хранити. Углавном једе: жито, поврће, воће, теста, једном речју све... и кувано и сирово. Може да живи без воде ако се храни зелеништем или свежим плодовима.

Пребивалиште: доста велики кавез (метални јер глође дрво) или нека велика чврста

ЗАНИМЛИВОСТИ СА МЕСЕЦА

МОЖЕ ЛИ СЕ ПОСТАТИ НЕВИДАЉИВ

У једном научно-фантастичном филму о путовању на Месец може се видети занимљива сцена: ко смонаут се са светлости склања у сенку и одједном вам ишчезава из вида. Писац сценарија или ре-

дитељ снимили су ово „чудо“ полазећи од претпоставке да на Месecu нема атмосфере која би могла да расипа сунчеву светлост те су према томе сенке на Месecu нека врста „капа-невидимки“. У тим сенкама никакав се предмет не може видети. Да ли је тако заиста? Месечева површина, мада

незнатно, ипак одбија и расипа светлосне зраке тако да и сенке на њој нису „капа-невидимке“. Због тога у сенкама на Месecu космонаути неће наћи апсолутну таму.

НОВИ ПОРТРЕТ СТАРОГ ПОЗНАНИКА

Телевизијска техника све чешће прскаче у помоћ астронаутима. Совјетски физичар Купревич конструисао је на Пулковској опсерваторији специјалну телевизијску апаратуру за фотографисање Месеца невидљивим инфрацрвеним зрацима. Показало се да на фотографијама добијеним са екрана ове апаратуре, многи детаљи Месечеве површине изгледају потпуно другачије но на обичним снимцима.

Готово на самом рубу

Месечевог диска налази се огроман прстенасти кратер Тихо. На све стране од њега шире се некакве светле пруге. Шта је то? Цинковске пукотине или, можда, вулкански пепео који је био избачен за време неке јаке ерупције?

На ово питање одговор дуго није могао бити нађен. И ево, пред научницима леже фотографије добијене инфрацрвеним зрацима. Тајанствене пруге су нестале и уместо њих виде се обични планински гребени.

Научници претпостављају да су загонетне „пруге“

у ствари неке геолошке наслагае избачене за време ерупције које се светле под дејством ултраљубичастих сунчевих зрачења. При посматрању инфрацрвеним зрацима, тај блесак ишчезава и Месец се представља у свом природном лику.

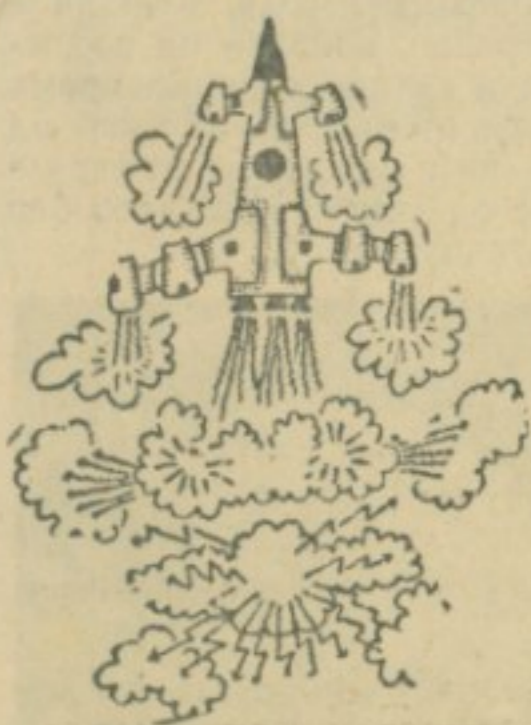

КОЛИКО ЈЕ ВИНО СТАРО?

Некада су само стручњаци, па и они не увек сасвим тачно, могли да оцене колико је старо неко вино. Недавно се у Америци појавио апарат помоћу кога се може тачно одредити „старост“ вина, ракије, коњака, рума. Овим апаратом служе се амерички царинници јер од старости увезеног напитка зависи и царина коју за њега треба платити. У штампи се не наводи на каквом принципу ради овај апарат.

ШУМ КОСМИЧКИХ РАЗМЕРА

На међународном конгресу акустичара, одржаном у Копенхагену августа месеца прошле године, делегација Сједињених Америчких Држава запрепастила је окупљене научнике саопштењем о акустичном ефекту који ће настати приликом лансирања ракете на Месец. Бука која ће настати при њеном изба-

цавању биће равна урлању пет милиона реактивних авиона типа „Каравел“. У радијусу од 20 километара таква бука потпуно је неиздржлива за људе, а зидови од цигала би се од ње порушили. Из рејона лансирања ракете сви људи и животиње мораће бити удаљени на око 35 километара.

НЕПРИКОСНОВЕНИ ИМИТАТОР

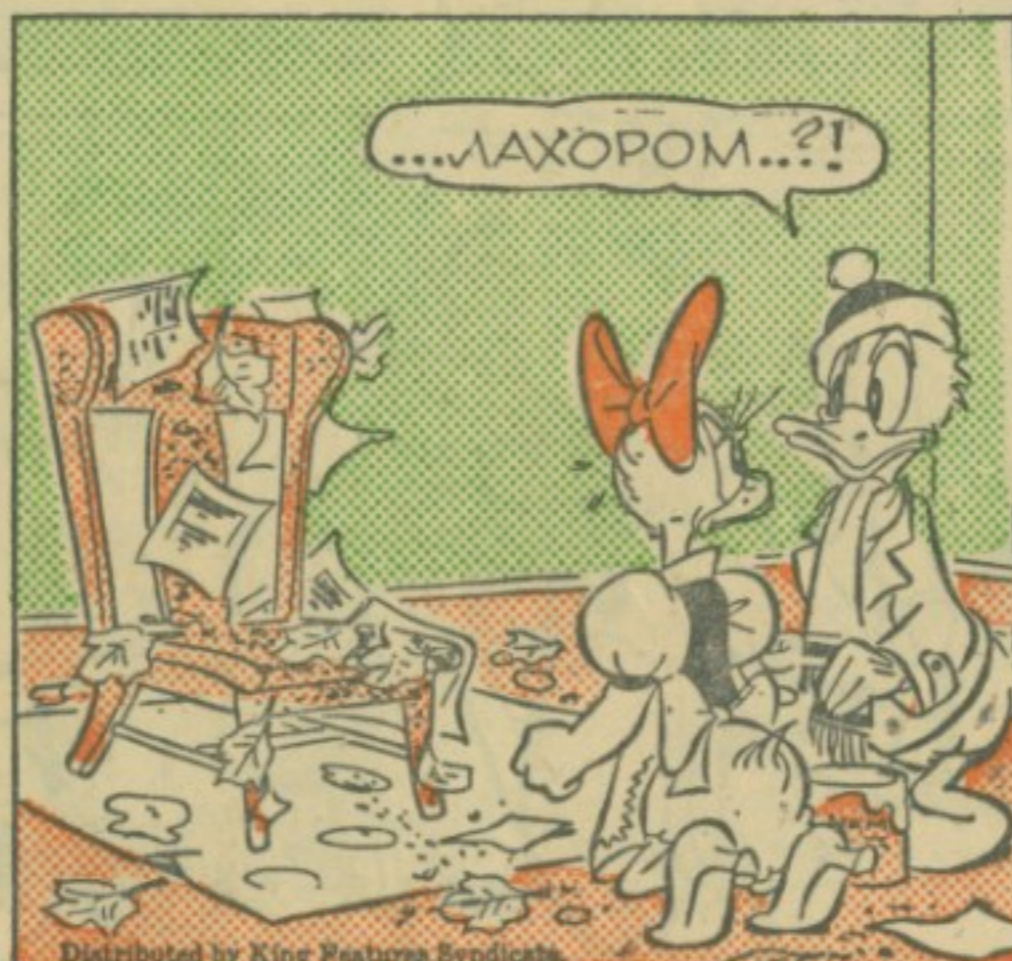
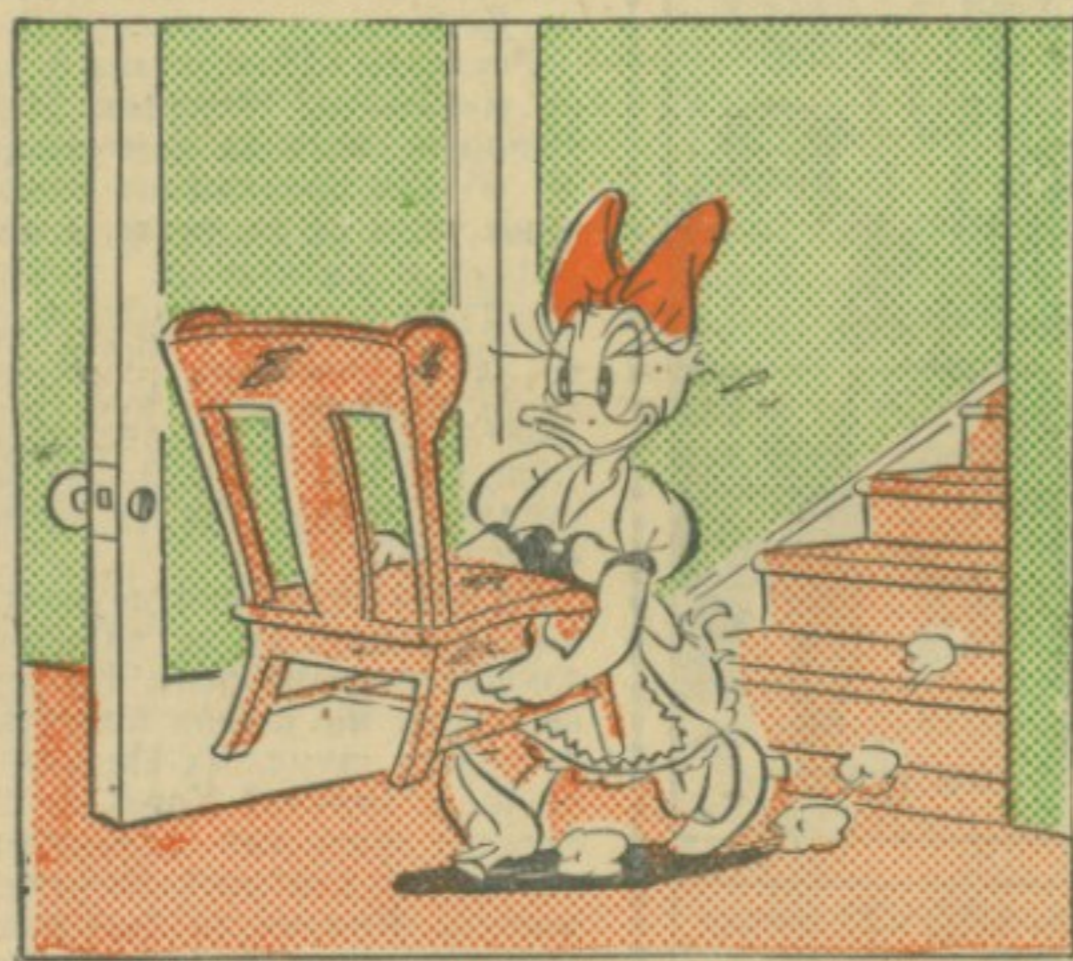
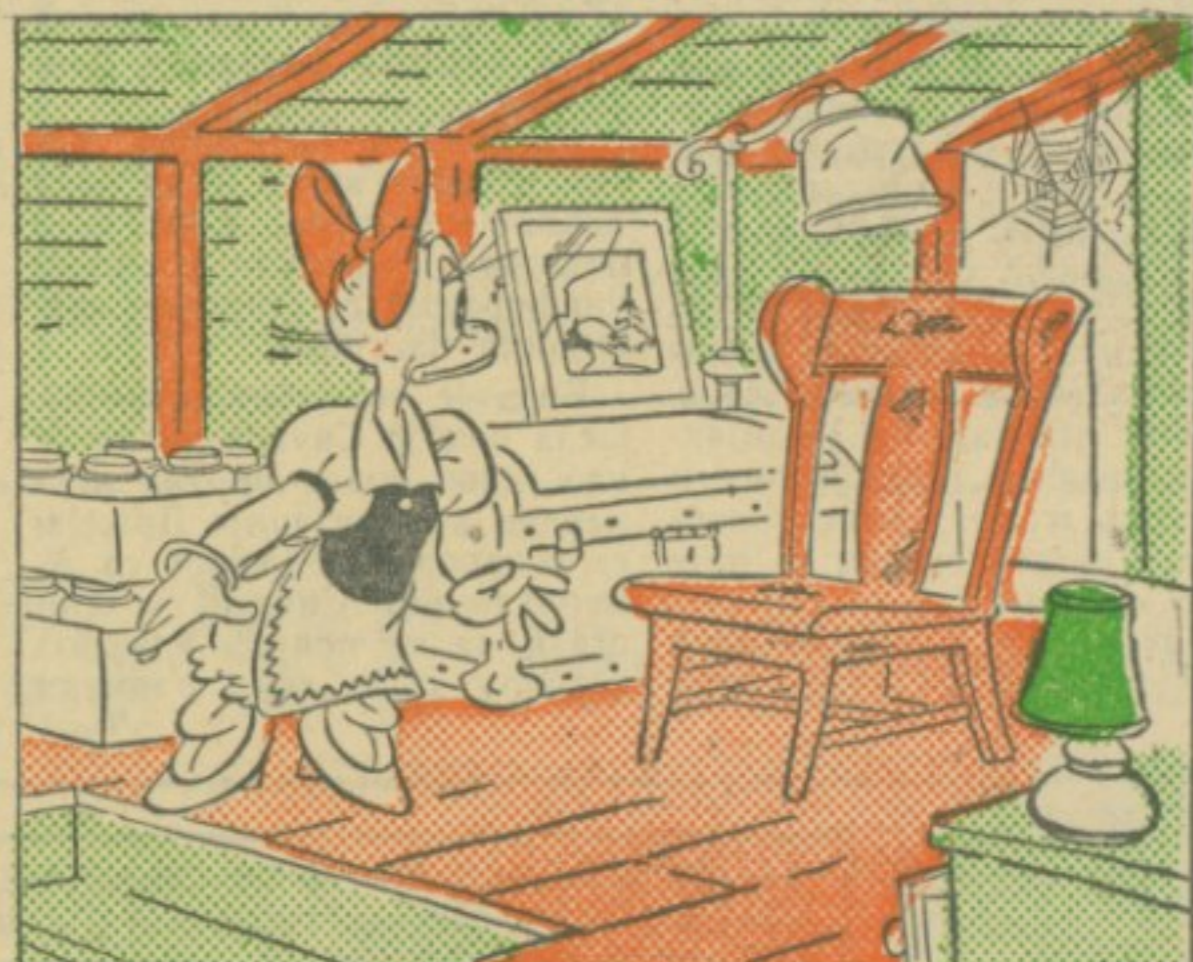
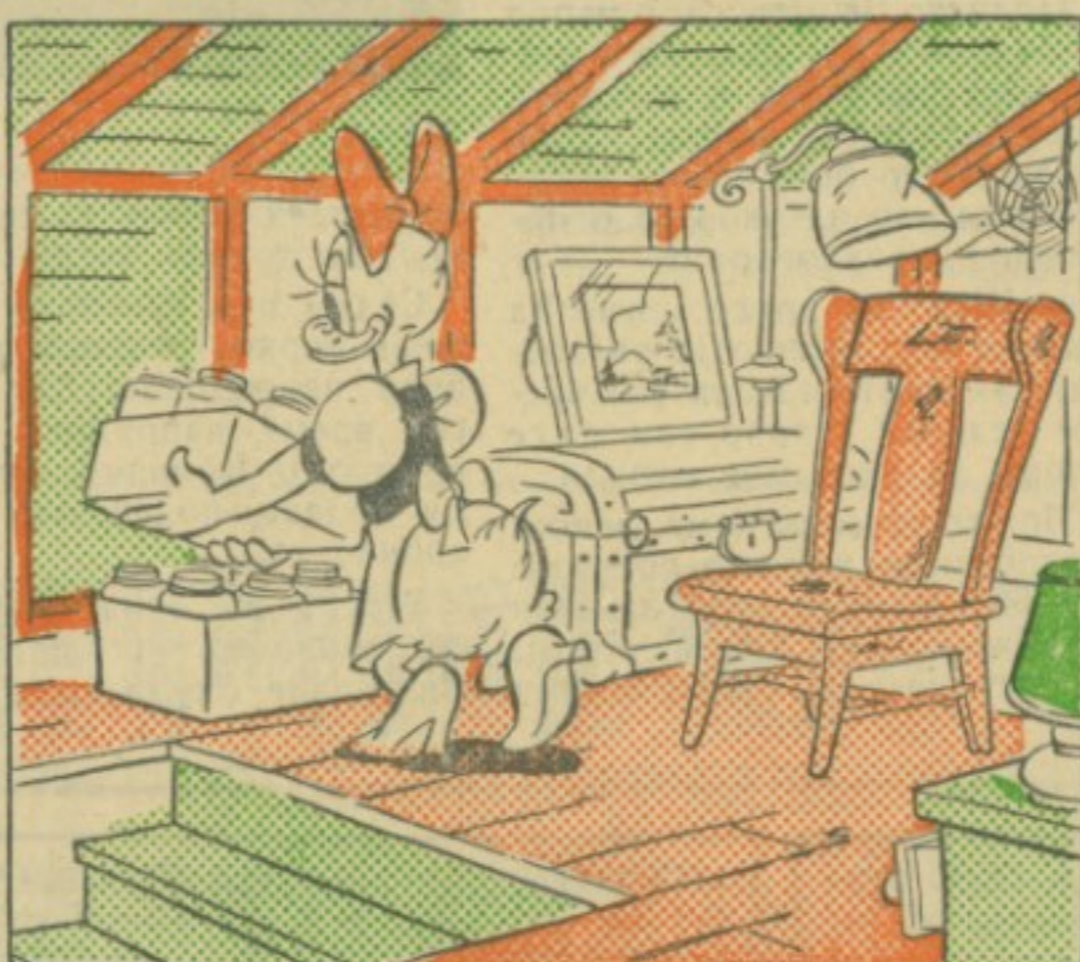
Недавно је један италијански лист објавио овакву вест: „Обавештавам моје поштоване клијенте да се чувају да жних имитатора који имитирају Рафаела и Микеланђела. Моје имитације једине но се мој потпис и моју фирму: Булио Аталио, једини законити имитатор Микеланђела и Рафаела.“

ПОМОЋ ВЕСЕЉАЦИМА

Бринући се о људима који се враћају кући у таквом стању да не могу кључем да погуре кључаоницу па су због тога принуђени да преноће пред својим кућним пра-

гом, а и о својим приходима, једна америчка фирма пустила је у продају намагнетисане браве. Око браве ствара се магнетско поље и доволно је само примаћи кључ вратима па да он сам склизне у кључаоницу.

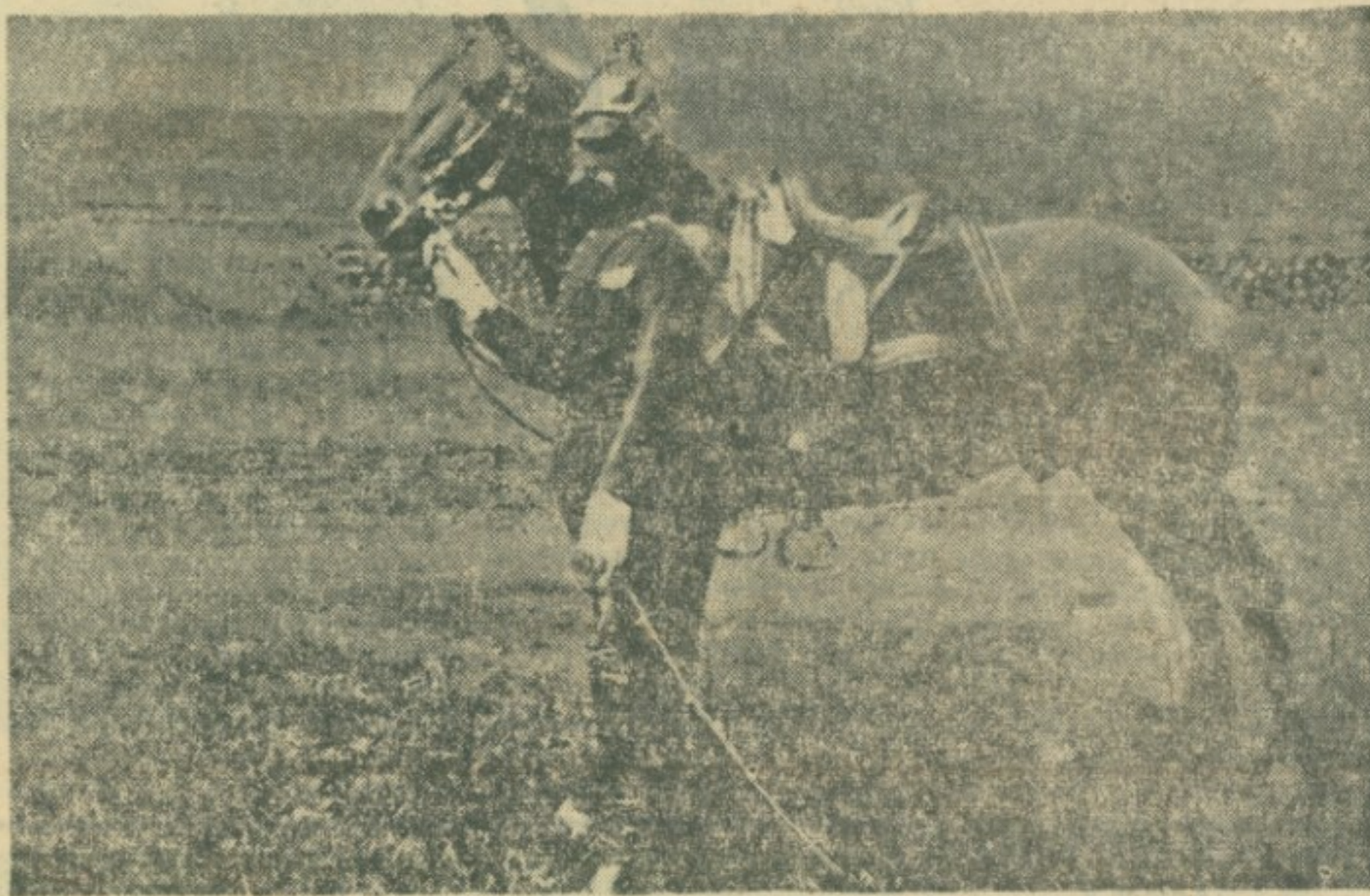

БЛИСТАВА ПОБЕДА

„БИК КОЈИ СЕДИ“

У јуну 1876. године легендарни поглавица Сиукса „Бик који седи“ славио је једну од највећих победа над регуларном америчком армијом. У бици која се водила до последњег новека погинуло је 250 америчких коњаника. Том приликом коњ америчког капетана Кега, Команч, једини је остао у животу. У историји ратовања похваљен је у дневној заповести и додељена му је доживотна почаст да учествује на свим парадама своје јединице без господара у седлу.

КОЊ „КОМАНЧ“

са својим господарем и сви Американци су изгинули а само се он спасао.

Око месец дана раније седми пук генерала Кастера напустио је тврђаву Линколи да би, по наређењу, гонио по буњене Сиуксе који су се по вукли према пустињским равницама Монтане. Непријатељи Сиукса Индијанци Рис који су као извиђачи ступили у америчку службу, јавили су генералу Кастеру да се прослављени индијански поглавица „Бик који седи“ са својих 3.000 ратника налази у близини.

Команч са капетаном Кегом у седлу ишао је на челу првог ескадрона, а за њим блистави коњаници у новим униформама са широким шеширима на глави.

Била је то озбиљна војна. Цела нација Сиукса дигла се као један човек против неумерене колонизације. Држећи се уговора склопљеног са Американцима Сиукси су пристајали да се повуку али под условом да их тамо фармери

и рудари више не узнемиравају. Међутим, Американци нису поштовали дату реч: на глас да су на територији у јужној Дакоти откривене златоносне жиее, многобројни пустволови су прешли међу индијанске територије и грубо кршили њихова права скрнавевши им светиње.

Уман и правдољубив, „Бик који седи“ није примио празне речи, него, свестан своје снаге и свог права широко је развио заставу устанка.

Подигао је цео свој народ и одлучио да напусти угрожене територије и потражи нову слободну земљу. Знао је да ће то бели човек искористити као изговор за отпочињање крвавог рата.

— Шта сам друго могао да учиним — говорио је он касније — против људи раклењавог језика? Морао сам да се борим за част мог народа...

Пошто су са женама, децом, шаторима и коњима превалили 500 километара, заузели су долину Биг Хорна, притоке Јелоустона. Американци

су морали добро да се помуче док су их стигли.

Седми пук генерала Кастера је упркос леденим ноћима брзо напредовао. Кег се за све време напорног марша бринуо о Команчу, притезао му колане, подешавао седло, хранио га.

Ујутру 25. јуна извиднице су јавиле да су приметиле Индијанце окупљене у доли-

ни, спремне да се улупсте у борбу и изгину сви до једног за своју слободу.

Кастер који је настаупао са истока није послушао наређење да сачека долазак још две америчке колоне са југа и запада. Био је нервозан. Да би поново придобио раније проиграно поверење председника САД генерала Гранта, он је наредио да Индијанце одмах нападне. Надао се блиставој победи. У 12,30 часова мајор Рено је против срца одвојио један део своје коњице и прешао реку у намери да нападне Индијанце с лева. Кастер је остао за првим ескадром капетана Кега.

Реаговање Индијанаца било је муњевито. Известан број Реноових војника могао да обузда преплашене животиње које су се отеле и одјуриле у индијански табор. Повлачење се претворило у панично бекство. Многи су се утопили и згинули а преживели су се једва докопали пошумљених брежуљака на суседној обали где су сачекали ноћ.

Тишина је забринула претходнице које су се панично спуштале према реци. Ни једне ватре, ни једног покрета, ни једног шума. Да Индијанци нису умукли? Коњи су остели присуство скривеног непријатеља и постали узнемирени. Команч је био раздражен, њиштао је, фрктао и Кег је по томе наслуђивао несрећу. Тишина је реметило само звекек сабљи и топот копита. Шапатом је прострујала наредба:

— Спремни за јуриш! Али, пре него што су имали времена да се освесте из грла хиљада Индијанаца грмнуо је ужасавалучи ратни поклич. Изникла је из траве за трен ока читава армија Индијанаца.

Амерички коњички ескадрон се храбро али узалудно одупирао. Када је Кастер приметио да је опкољен, чаре дио је повлачење. Искољачених очију, високо уздигнуте главе, уздрхталих ноздрва, Команч се налазио у средишту. Својим дивљим ратним поклицима Индијанци су га само за тренутак заплашили а одмах затим, избегавајући индијанске куршуме, изнео је свог господара неповређеног на брежуљак. Међутим, сам је добио куршум у плећку, а одмах затим су му се у сапи зариле две индијанске стреле.

Окупљени под самим гребеном брежуљка коњаници су побиле своје коње и од њихових тела направили барикаду. Једино је Кег одбио да убије свог ратног друга. Ударајући га свом снагом тупом страном сабље једва га је натерао да се одмакне и побегне. Индијанци су га једно време пратили а затим им је замакао у мркокрвну траву.

После дугог галоп-сав и белој пени, Команч је застао напунивши уши и окрену главу у правцу одакле је долазио жамор битке. Окретао се,

стригао ушима, њиштао, њушио.

Крвав, у ранама, Команч је стајао у ноћи као бронзани кип. Покушао је да пасе сасушену траву. Умирао је од жеђи. Тако је дочекао зору. Одједном је уздрхтао: у даљини се чучо топли звук војничке трубе. Пристизала су закаснела појачања генерала Гиббонса и Терија. Команч је поигравао, њиштао од радости и у галопу одјурео према својим пријатељима. Нико од њих није могао да поверује да је он једини преживео беспоштедну битку.

КАСТЕР

Поводом његовог подвига прочитана је дневна заповест 10. априла 1878. године:

1. Коњ познат под именом Команч који је једини преживео крваву драму код Биг Хорна 25. јуна 1876. године постаће општа брига америчке војске и понос и слава сваког у седмом пуку. Његов живот се мора по сваку цену продужити.

2. Командант првог ескадрона бринуће да се за Команча обезбеди нарочито удобна штала. Тога коња нико не сме да узјаше нити употреби за било шта и под било којим изговором.

3. Кад год се убудуће коњица пука буде појављивала у свечаним приликама, зауздан, са седлом и украшен Команч ће, вођен руком једног војника, дефиловати заједно са ескадром.

Наредбу је потписао командант седмог пука генерал Харрис.

Команч је угинуо у тврђави Рили у Канзасу, када је имао тридесет година. Професор Дихе са Универзитета у Канзасу га је конзервисао и он данас стоји изложен у музеју у Лауренсу.

ПОСЛЕДЊИ МОХИКАНАЦ

ЗАМЕНА ОДЕКЕ БРЗО ЈЕ ОБАВЉЕНА ОКО СОКОЛОВО И УНИКАС НАПУСТИЛИ СУ КОЛИБУ И КРЕНУЛИ ПРЕМА ШУМИ.

ИНДИЈАНЦИ УЛАЗЕ У КОЛИБУ

КРИЦИ ИНДИЈАНАЦА ОБЈАВИЛИ СУ ДА ЈЕ ПРЕВАРА ОТКРИВЕНА

БРЗО ДА НАС НЕ СТИГНУ!

У КОЛИБИ, РАЗЈАРЕНИ ИНДИЈАНЦИ ТАМАН СУ ХТЕЛИ ДА СЕ ОБОРЕ НА ДАВИДА, КАДА ИХ ЈЕ ЊЕГОВА ПЕСМА ПОДСЕТИЛА НА ЊЕГОВУ МАЛОУМНОСТ.

ИЗЛЕТЕВШИ ИЗ КОЛИБЕ, УЗБУНИЛИ СУ ЧИТАВО НАСЕЉЕ.

РАТНИЦИ СУ СЕ ОКУПИЛИ ДА ЧУЈУ ОДЛУКУ СВОЈИХ ПОГЛАВИЦА

ЗАР МАГВА НИЈЕ ТУ?

ОТИШАО ЈЕ ДО ПЕКИНЕ У КОЈОЈ ЈЕ БОЛЕСНИЦА И НИЈЕ СЕ ЈОШ ВРАТИО!

СРЕЋАН РОЂЕНДАН

тријархат се вековима очувао.

Нуерами, мали народ у Судану, свечано прославља 13. рођендан својих синова. Рано ујутро поглавица села ударањем у ритуални бубањ сазива све житеље насеља. Сеоски врач оштрим ножем начини на слављениковом челу шест зареза. Малишана затим смештају у нарочиту колибу где остаје два месеца. По истеку тог рока купају га у реци, украшавају му тело одређеним шарима, а отац му затим дарује коплје, харпун и вода (ако га има) и од тога дана дечака сматрају одраслим мушкарцем, „пастиром“, који може већ да тражи невесту.

Индијанци у Парагвају почињу да дечака сматрају одраслим од дана када напуни 14 година. Поглавица племена буши му доњу усну, оштром и дебелом иглом. Дечаки с нестрпљењем очекују овај дан и храбро подносе бол. Парагвајски Индијанци постављају девојчицу од 13 година у угао колибе, иза непровидне преграде, и забране јој да се смеје, разговара, па чак и да дигне поглед са земље. После три седмице оваког „поста“ сматрају је одраслом.

Код домородаца Огњене земље и Патагоније свечаност везана за пунолетство хуманија је и кориснија. Дечака окруже најiskusнији и најугледнији чланови племена и дуго разговарају с њим уливајући у њега „покорност, часност, чедност и љубав према правичности“.

Папуанци намажу лице седмнаестогодишњег младина црвеном бојом, ставе га на земљу да спава и покрију кожом. Ноћу одрасли проверавају његову храброст на падајући га уз продорне крике и грмљавину бубњева.

Афрички номад Туарег навршио је 25 година. Сада је постао одрастао мушкарцац и као знак тога, мора да скидне црну вео који му обмотава главу, сакрива уста, доњи део носа и чеља. Тај вео одрасли Туарег не сме да скидне чак ни ноћу.

Муслимански народи Азије и Африке не празнују дан рођења одраслих. Само једном у животу Турци и Арабљани прослављају датум свог рођења: кад напуни 62 године и достигне „пророков узраст“.

Сви ови необични обичаји живе углавном још само по забаченим насељима. Уопште узевши, на читавој нашој планети дан рођења празнује се свечано и весело, без обзира да ли је то први дан живота или стогодишњи јубилеј.

ДРАГОЦЕН ТОВАР

„Изгубили смо две трећине људства, али рачунајте на нас као да смо у пуној саставу“ — јавља штаб 2. батаљона штабу 2. далматинске за време драматичних борби на Бараме, где су Далматинци три дана и три ноћи одбијали нападе много јачег непријатеља, штитећи пролаз осталим нашим јединицама и врховном штабу у кањону Сутјеске. Три дана и три ноћи издржали су Далматинци без трунке хране. А Немци су за то време примали из ваздуха, падохранима, храну и остале потребе за борбу.

Једног дана неколико немачких и партизанских положаја. Рачунајући да је у падохранима храна наши су решили да их отицати три дана и три ноћи одбијали нападе много јачег непријатеља, штитећи пролаз осталим нашим јединицама и врховном штабу у кањону Сутјеске. Три дана и три ноћи издржали су Далматинци без трунке хране. А Немци су за то време примали из ваздуха, падохранима, храну и остале потребе за борбу. Једног дана неколико немачких и партизанских положаја. Рачунајући да је у падохранима храна наши су решили да их отицати три дана и три ноћи одбијали нападе много јачег непријатеља, штитећи пролаз осталим нашим јединицама и врховном штабу у кањону Сутјеске. Три дана и три ноћи издржали су Далматинци без трунке хране. А Немци су за то време примали из ваздуха, падохранима, храну и остале потребе за борбу.

У Ираку седам дана не гаси се светлост у соби срећне мајке и њеног новорођеног сина. Острва на којима се слави рођење девојчице

Дечак из племена Кикиују рођен за време кише обавезно добија име Вамбура. На језику овог племена „мбура“ значи „киша“ док је „ва“ предметак за мушки род. Девојчица рођена сунчаног дана добија име „Њарио“; „рио“ — сунце и „ва“ предметак за женски род.

Феласи који живе у долини Нила радују се доласку на свет само мушког детета. Новорођеног сина чувају од „уроковних очију“, облаче му хаљиницу и причају по селу да се родила девојчица. Догађа се понекад да чак и отац држе у заблуди. Кад малишану порасте коса обрију му главу остављајући на њој само неколико чуперака. После извесног времена одсецају и чуперке и свечано их, уз музику — закопавају у земљу јер верују да то доноси срећу.

Седам дана не гаси се светлост у соби срећне мајке у Ирану, коју чланови породице не остављају саму ни за тренутак. Око њене постеле сабљом исцртају линије које ће по њиховом веровању, заштитити мајку и сина (али не и кћер) од злих натприродних сила.

Долазак дечака на свет Авганистанци поздрављају игром, пуцањем из пушака и ударањем у бубње. Свечаност траје три дана. У Турској тај празник траје три недеље. Двадесет и један дан читаво село поздравља мајку, а суседи бацају своје бакрењеке у специјални тас постављен на улици испред куће.

Већина народа Африке и предње Азије, радује се рођењу сина, док се добијање кћери у најбољем случају прима хладно. Али зато на тихоокеанским острвима Јапу и Палау, рођење девојчице се прославља много свечаније: на овим острвима ма-

Здраво, мали човече, буди научниче или ратниче, песниче или орачу, копачу или уметниче! Срећан ти дан рођења!

Дан рођења прославља се у многим земљама на исти начин: долазе у госте сродници и пријатељи, доносе дарове јунаку или јунакињи слава, веселе се, домаћини износе послужење. Али, сачувано је много старих обичаја везаних с појавом на свет новог човека.

Ако се принова очекује у афричком племену Кикиују, у Кенји, онда се око куће његових родитеља окупе сви суседи.

— Арири, рирри, рирри, рирри, — јавља им кроз прозор стара Цркиња.

Ако се родио дечак, узвикнуће ове речи пет, а за девојчицу, само четири пута. Такав поздрав новорођенчету назива се „нгемп“ и изражава одушевљење и поштовање. Сви окупљени певају ритуалну песму, а неколико старијих жена улазе у кућу и мажу дете маслом. Потом најстарији човек из племена проглашава новорођенче „човеком из племена Кикиују“.

Телевизор на шеширу

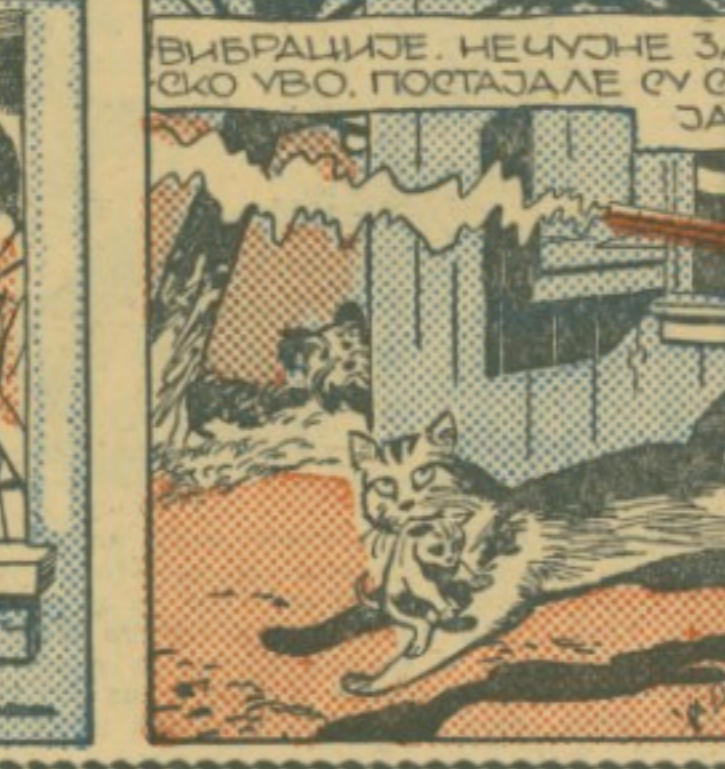
Ускоро ће се на улици, при ходу, моћи не само слушати радио-емисије већ и гледати телевизијски програм. У Сједињеним Америчким Држава-

ма конструисан је, патентиран и већ се рекламира телевизор који који ће се моћи носити на шеширу. Да би се емисија пратила, довољно је подићи поглед на мало огледало на којем се види екран и слике на њему.

Овај минијатурни телевизор није неко нарочито чудо технике. Полупроводници и техника минијатуризације омогућају да се начине мали и лаки телевизијски пријемници. Збуњује нешто друго. Треба ли при ходу гледати телевизију? И још нешто: колико ће живети сопственик овог телевизора? Загледаће се, спаћаће и пасти под неки аутомобил...

ПРОНАЛАЗАЧ WALT DISNEY'S

ВОДЕНИ КОЊ

ДИВЉА СВИЊА

ВЕЛИ МЕДВЕД

СЛОЊ

КО ИМА ПАМЕТНИЈУ ГЛАВУ

Кoliko је човек паметнији од „најпаметнијег“ сисара? — питамо се већ безброј пута. Али разбо- ритост, интелигенција, схва- тање — појмови су који се обично приписују човеку. Много је пута оспоравано о- во тврђење: мајмун има са- мо трећину човекове памети а зебра је два пута глупља од најглупљег човека.

Недавно је професор др А- долф Портман, директор зо- олошког института на универ- зитету у Базелу, поставио „ранг-листу“ према такозва- ном можданом индексу, који показује какве су могућности функција мозга код различ- них животиња — и човека. Одговори на питање: која жи- вотиња после човека постиже највиши мождани индекс из- ненадиће многе.

Бројке индекса изгледају овако: водени коњ 18, дивља свиња 24, лисица 28, жирафа 38, бели медвед 42, зебра 48, човеколики мајмун 63, слон 150, делфин 195, човек 214.

Професор Портман је об- јаснио на који начин су доби- јене ове бројке. Величину и тежину онога дела мозга који је одговоран за више функци- је — смисао за породицу и унутрашњи живот — упоре- дио је са величином животи- ње и делом мозга који упра- вља основним функцијама (ди- сањем, откуцајима срца, про- бавом, сном, растењем).

Степен развика појединих животињских врста може се тачно прочитати из ових број- ки. При том „лукава“ лисица није баш најбоље прошла а, за чудо, и човеколики мајмун стоји на доњој половини ска- ле. Делфини су најближи љу- дима, што је већ познато. На- ука је у последње време от- крила још нека велика „ду- ховна“ достигнућа ових мор- ских животиња.

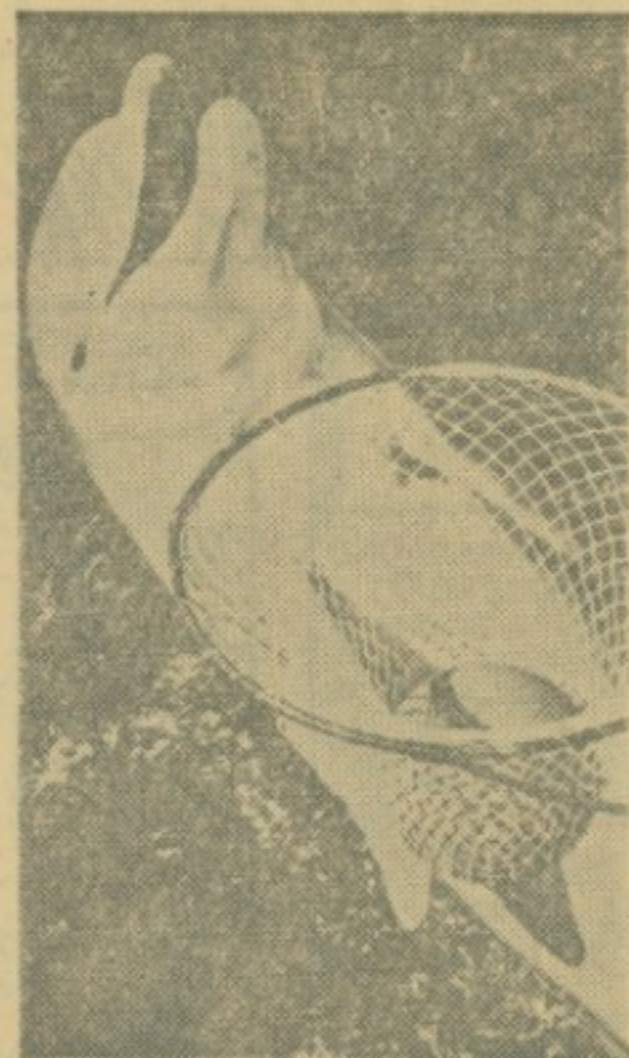
Једно ипак веома и изнена- ђује у овом рачуну човек није умакао другим животи- њама онолико колико се ми- слило.

ЛИСИЦА

ЗЕБРА

ДЕЛФИН

ЖИРАФА

ЧОВЕКОЛИКИ МАЈМУН

АНЕГДОТЕ

Сасвим сигуран доказ

У једном енглеском провинцијском позоришту давао се „Хамлет“. Декор и глумци били су испод сваке критике. После великог монолога један крити- чар шапну свом колеги:

— Сада би заиста требало најзад да се сазна да ли је комад написао Шекспир или Бекон.

— Како? — зачуди се овај.

— Врло једноставно. Требало би отићи у Лондон, отворити оба гроба и видети који се од њих пре- вртнуо.

Баш је злобан

Џилберт који је писао либрета за оперете композитора Саливана седео је на неком ручку поред уредника сатиричног листа „Панч“. Новинар се хва- лоно како његов лист свакодневно добија масу чла- нака из целог света.

— Кажите ми — прекиде га Џилберт — зр- никада ништа добро не добијате?

— Како да не — побуни се он — некипут су то одличне ствари!

— Онда не разумем зашто никад не донесете нешто од тих добрих.

Слаба реклама

Када је једна робна кућа у Њујорку забележила двомилиониту посету једне своје муштерије — оба- сула ју је почастима и поклонима. На крају кад је пред телевизијском камером генерални директор запитао муштерију, а она је била дама — шта је то све куповала, она је умилно одговорила:

— Заправо ништа, хтела сам само да се потужим.

Добар савет

У Леополдштетер-театру у Бечу наступао је као гост један млади глумац. Представе су преко очеки- вања биле врло слабо посећене, али на опроштајној представи кућа се зачудо напунила.

— Ето, — рече млади глумац директору позори- шта — изгледа да су ме коначно правилно оценили!

— Да, драги мој, — примети директор злобно — требало би да свако вече наступате последњи пут!

Сам се уплаткао

У једном друштву је неки млади човек испричао један виц.

— Од кога сте га чули? — упита га Валентин.

— Сам сам га измислио — рече поносно младић.

— Тако, онда мора да сте много старији него што изгледате — примети глумац.

Аргумент

У једном друштву у коме се налазио чувени глум- цац Карл Валентин расправљало се о техничким достигнућима као што су аутомобил, авиони, теле- фон. Мишљења су била подељена. Један конзерва- тивни део друштва тврдио је да све то само тера људе на још већу брзину и одузима им снагу, док је други део сматрао да се не би могао више зами- слити живот без модерне технике. Један заступник овог мишљења узвикну:

— Уопште не знам како су наши преци могли без свега тога да живе!

— Па и нису могли пошто су одавно већ умрли! — добаши Валентин који је врло пажљиво слушао полемику.

СЕМЈУЕЛ

Проналазак телеграфа у Сједињеним Држа- вама, средином деветнаестог века, био је од најређе — значаја за брзо развиту земљу. Помоћу њега су убрзо повезани најудаљенији крајеви и поруке су могле да се преносе веома брзо. Проналазач телеграфа био је познати амерички сликар — портретиста.

Рођен у северноисточном делу земље 1791. године, Семјуел Финли Бриз Морзе био је син свештеника и писца. Сам је стекао изве- стан углед као сликар али му то није доло- жило приходе, и финансијски је слабо стајао нарочито кад је почео да ради на проналазку телеграфа, што је трајало дужи времена.

Још од најранијег детињства Семјуел је по- казивао снисао за уметност. Неуморно је кр- тлао и много се трудио да своје радове проу- чала и грешке на њима исправља. Његова по- родица га је у томе подржавала и сматрала га за неку прету генија. И суседи и пријате- љи у родном месту веома су га ценили.

Морзе је похађао гимназију Јел (данас уни- верзитет), и убрзо постао познат међу уче- нцима по својим финим фигуринама и укра- сима које је правило од слоноваче. Минија- туре које су га ставиле у редове уметника од којих се много очекује, нису нимало ути- цале да занусти своје студије.

ЗАБАВЕ СТАРИХ ЗАГРЕПЧАНА

Помамне игре око ивањских ватри. Са забаве у борбу против каптолских суседа. За коцкаре и ноћне смутљивце није било места у граду

Живот старих Загрепчана, оних са Граца, или Греча, који је после ужасне најезде Татара 1242. године постао слободан краљевски град — текао је понекад врло узбудљиво, нарочито приликом зајевца са суседним насељем Каптолом, чији је управник био бискуп са својим црквеним достојанственицима. Градац је био трговачки и занатлијски центар који је своје благостање заснивао на радиности грађана. Читав се живот одвијао између чврстих зидина „на убавом брдашћу десне обале потока Црквенице или Медвешњака. Те зидине подигли су сами грађани па су

при том имали силних трошкова, непрекидног посла и огромне штете“.

Доле, испод утврђене вароши, у савској равници, простираше се се варошке њиве и ливаде, а по брежуљцима, унаоколо, виногради. Због тих посела ван зидина грађани су водили дугу и често крваву борбу са суседним Каптолом, па је над њима често изрицана и црквена анатема, једна од најстрашнијих средњовековних казни.

Живот старих Загрепчана протицао је у сталном раду. Нераднике и скитнице није трпео ни градски статут. Напротив, окупљени су казнивао: протеривањем из

вароши, чак и одсецањем појединих делова тела: ува, носа најчешће, да би остали заувек обележени. Кажњавало се за „псовке и погрде“ новчаном казном, „а ако се такав, пошто је три пута кажњен, не поправи — нека се сва његова имовина на корист општине заплени, а он као непоштењак да се срамотно из града протера“.

Ноћу, од одређеног часа после заласка сунца до сванућа — ноћобдија, бокар — који је на рамену носио „халебарду“ а у руци фењер, обилазио је градске улице „привлачући сваку ноћну уру и опомињући грађане да припазе на ватру“. Древно зовно „лотршњак“ увече је давало знак да се градска врата затварају и после тога више нико није могао да уђе у варош.

Тада је живот у граду замрзао: на огњишту су ватре запретане и сви „поштени

грађани предавали су се одмарајућем сну, знајући да над њиховим покојем бди ноћна стража“. Па ипак и поред свих наређења градских власти било је „ноћних смутљиваца, који су се тукли по крчмама и владали се нередно“. Каткада би такве изгреднике усидним гвожђем жигосали по лицу и протеривали из града.

Али, грађани „племенитога вароша на брду Грацу“ имали су и разонода, појединачних и заједничких забав. Живот им није протицао само у раду, у бригама и борби за очување градске слободе стално угрожаване од моћне власти и суседног бискупског Каптола. Венчања, рођења, имендани и рођендани прослављани су уз учешће свих суседа и станова читавих улица. Црквени сабори, а нарочито празници појединих еснафа (цехова) окупљали су још више грађана. Приређиване су и забаве кад би која кућа била саграђена или некем продат који посед.

Најбучније се забављало у време поклада када су „машкарне“ раздрагано облетале све градске улице и тргове водећи „коло врагометно“.

„И плесне забаве познаваху грађани ове древне вароши и то уз свирку свирача“.

Један савременик с почетка XIV века пише „како је уз

оружје, нарочито мачеве чија је дужина била одређена (пола рипа), али ипак довољна да нанесе у међусобном надметању и смртоносне оштећења“.

Општенародне забаве познате су и из овог најстаријег раздобља: празник кресова (ватре) и празник туцаних јаја. На Ивандан, у јуну сваке године, о варошком тржишту палио се на тргу пред градском већницом огроман крес. У XV веку почело се око њега „помамно плесати и то тако да су многи као без свести падали по земљи“. На тај дан градски оци су чистили у већници „одличну господу и госпође“. Тада је на трпези поред домаћег јела и пића било и разних баконија: наранџа, смокава и „сувога грожда из грчке земље“.

Друга општа народна забава била је игра са шареним јајима „писаницама“, којом су се у средњем веку забављала не само деца него и старији. У Загребу се помиње већ 1380. године забава „туцања шареним јајима“, толико омиљена да су се по њој бројали и дани. Тако је, на пример, забележено да је те године неки „станар Грга“ погинуо „у петак, дванаестог дана после туцања јајима“.

Игре са картама које су у Хрватску дошле из Француске преко Немачке, у Загребу су већ рано биле забрањене. Нарочито је била позната игра „наши-ваши“ — на којој се губио велики новац. Они, које би нашли да играју ту игру, били су протеривани из града, а пре тога и телесно кажњавани.

Често су те општенародне забаве прекидане звоњањем на узбуну, јер су каптолски суседи користећи веселе, пљачкали варошке поседе, палили сена, отимали стоку и убијали варошке кметове. Тада би наоружани варошани јурили да бране своје, замишљали праве битке, из којих се многи више нису враћали у своју „племениту и слободну варош Граца“.

Патуљак - слон

Пре неколико хиљада година један слон-патуљак, можда постигавши због свог малог раста, повукао се у једну пећину близу Сиракузе да би ту дочекао смрт. Недавно пронађени фосилни остаци једног слона чији је раст дости

зао једва 90 сантиметара — говоре у прилог ове претпоставке. Неки стручњаци кажу да су постојали мали слоновци који су живели у Конгу, али су и они били два пута већи од овог патуљка.

ЛЕТЕЋЕ ПЛАНИНЕ

Завистијанског астронома Бузена Пиација (1746—1826), ноћ 31. децембра 1800. године била је веома бурна. Посматрајући један део неба који је иначе веома добро познавао, приметио је једну малу звезду коју дотле никад није видео.

Идуће ноћи управљајући свој телескоп на истом месту утврдио је да се звезда померила. Ово га је збунило. Звезде се свакако померају, али да би се могло пратити њихово кретање, потребни су векови.

Пиаци закључи да је пронашао комету (1801), али ускоро виде да је то једна мала непозната планета чија се орбита налазила између Марса и Јупитера. Планету је назвао Церера и то је био први астероид. Затим су један за другим откривани: Паллада, Јунона, Веста, Ерос и други. Данас знамо за више од 1600 астероида, и сви се крећу између орбита Марса и Јупитера.

Њихове димензије су различите. Церера, чин ове породице, има пречник од 770 километара (док земљин пречник је више од 12000 км).

Ерос је такође из ове породице. Астрономи су 1900. констатовали да се његов сјај мења сваких 5 часова и 16 минута. Али има периода када је он исти и дуже времена. Тек 1931. године астрономи су утврдили узроке ових несталних промена. Ерос по облику подсећа на краставац: има пречник од 6 а дужину 22 километра; окреће се око самог себе. Зато кад се показује дужином он сјаја јаче, а кад је окренут само врхом, његов сјај се умањује. У ствари личи на планину која лети.

Најраспрострањенија теорија о пореклу ових астероида или, како их сада зову, малих планета, свакако је ова — да су они остаци неког васионоског тела распрског услед неке катаклизме. Остаје још да се ова теорија потврди. Али да би се то постигло потребно је наћи се бар у њиховој близини. А то ће се свакако постићи у блиској будућности. Мале планете су по мишљењу космонаутских стручњака изванредно погодне за космодроме. Њихове орбите су одређене са највећом прецизношћу.

МОРЗЕ

Отписао је у Енглеску 1811. да студира уметност. У Лондону је са још већим жаром него дотле почео да ради али упркос великим напорима, он ни као вајар ни као сликар није тада доживео неки велики успех. Његова материјална средства су се исцрпала, тако да је био принуђен на крајњу штедњу.

Најзад, израдио је у глинџу фигуру Херкулеса. Рад му је узет у обзир за награду на једном великом и важном конкурсима. Добио је прву награду — златну медаљу. После тог првог успеха почео је да стиче углед и симпатије уметника и љубитеља уметности у Лондону, а касније и у Европи.

Вратио се у Сједињене Државе 1815. године. Иако је из Европе донео репутацију великог уметника, протекло је доста тешких година док и у својој домовини није постао гласни сликар-портретиста. Тиме он ипак није био задовољан — желео је да створи нешто крутно, ед историјског значаја.

Морзе је веома узбудила вест да се за ратонду у Вашингтону у Вашингтону предвиђају четири огромне слике. Његова амбиција је извањала — то је управо било оно о чему је мислио. Да би се успорило и припремљено за тај огроман напор одлучио је да поново оде у Европу. (Наставиће се)

ЦРТИЦЕ ИЗ ЖИВОТА

Написао Херберт Е-лиот — бивши аустралијски првак света у трчању на 100 метара

О тако сам почео да се бавим атлетиком постао сам свестан да је у мом слабом телу неукротив дух. Чак и кад човек постигне изванредну кондицију, његово тело ипак остаје слабо у поређењу са снагом његовог ума. Дубоко сам уверен да је најважнији квалитет у психологији трчања: истрајност и непоколебљива воља да се по беде.

То можете да осетите и сами када одлучите да нешто урадите и када ваше тело дође у сукоб с вама: прво, на пример да нема никакве потребе да се тако рано устане из постеље. То је борба између духа и тела: а ако се извојује, извојевана је захваљујући духовном напору.

Ово не значи да атлетичар не треба да тренира своје тело. Напротив, то свакако мора да чини. Природно је да тркач на стази од једне миље (1.609 метара), мора да одржава своју кондицију користећи више техничке методе, као што је смањење броја откуцаја pulsa, Али, сама ова вештина није довољна да би се освојила титула светског шампиона. Када би то било, на тркама би побеђивали роботи.

Најтеже је укротити вољу. То је борба која се мора поздравити јер представља једини начин за јачање духа. Нема никаквог смисла улазити у њу неспреман. Морате убедити самог себе да је достојна напора: за ово је потребно размишљање које одузима доста времена, јер се по степену формира ваша решеност и подстиже одушевљење.

Када се једном донесе одлука, она се мора учвршћивати у свакој етапи, јер се људи велике моралне чврстине стварају само у сталној борби са самим собом и својом околином. Самодисциплина заслужује велико поштовање а једини начин да се она стекне јесте да се однесе победа у овој борби.

НОСИЛА НА ВАЗДУШНОМ ДУШЕКУ

О аутомобилима или бродовима који се крећу на ваздушном душеку вероватно сте већ слушали. У последње време дојавио се читав низ новина које су засноване на истом принципу. То су конвејери чију траку држи у ваздуху слој збијеног ваздуха испод ње, транспортери за брз истовар робе из теретних авиона

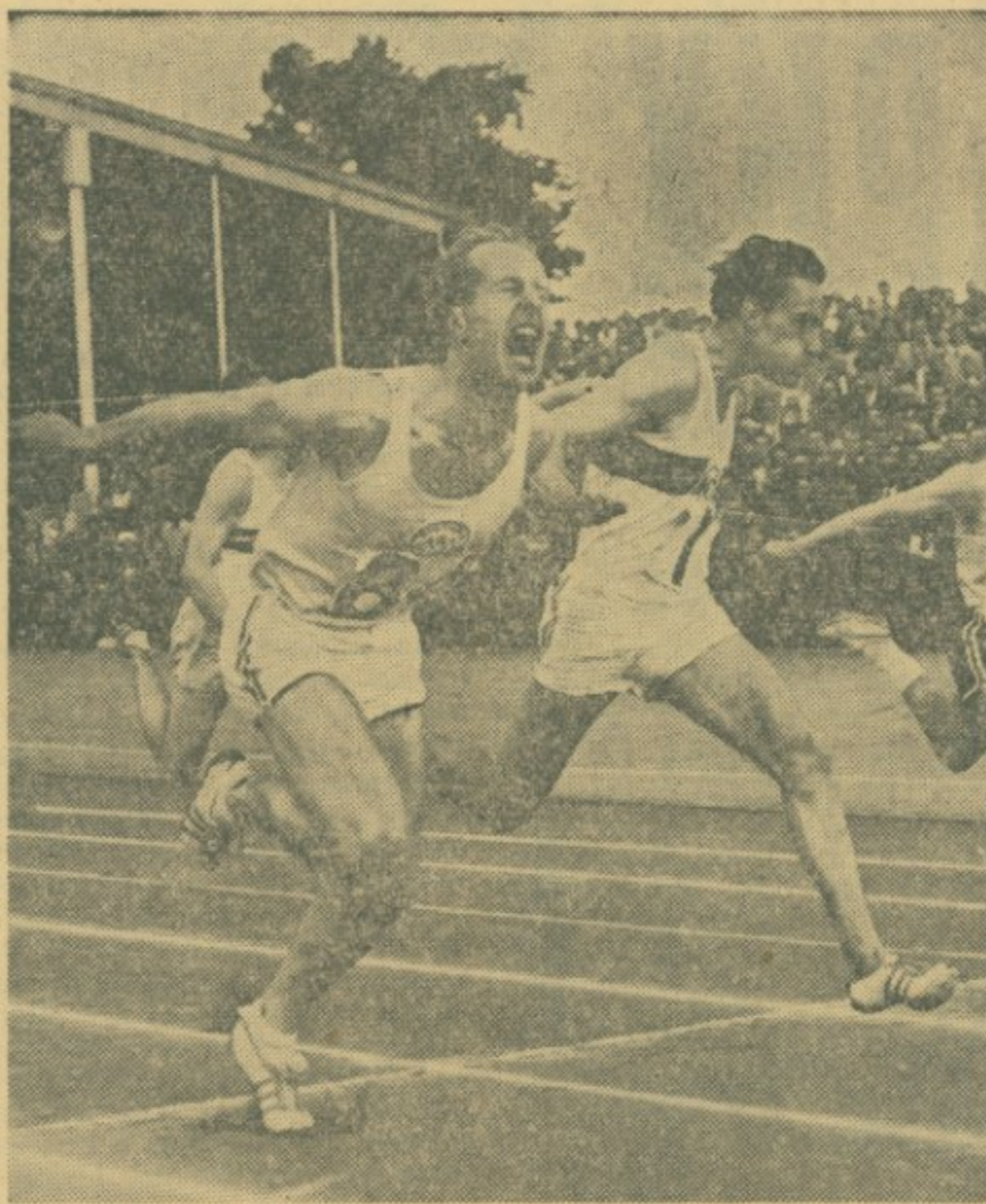

на или мањи камиони који пре возе терете на стадионима не кварећи зелени травни ћилим.

Једна од последњих новина у овој области су носила на ваздушном душеку. Поред уобичајене намене — да уређај одржава у ваздуху на малом растојању од земље — ваздушни душек овде има још једну улогу: смањењу болесних или рањених. Носила на ваздушном душеку састоје се од једне овалне платформе дугачке три и широке два метра.

За сваког човека много значи када има циљ коме тежи. Никад ми није било лако да тренирам или да много мислим о трчању, ако ми није предстојало такмичење. Чак и када су спортски дописници предвиђали моју победу, помисао на њу никад није умањила моје убеђење: био сам спреман на све што ме снаће. Ипак, никада нисам правило ништа друго него само скицу плана трке и никад се нисам упуштао у компликовану тактику. Једина коју признајем је „издржи или пропади“. Али, постоје фазе у трци када тело, које је већ у читавом периоду тренирања било исцрпљено, трпи већи напор.

Дошао сам до закључка да финиш изазива код мене кризу приликом које ступа у дејство резервна воља. Ово је резултат ранијег размишљања. Често треба поново размислити и, ако постоји и трачак сумње у вредност онога што треба да се уради — боље је одустати. Али, ако ре-

ДЕЈВИД ЦОНС СТИЖЕ ПРЕ СВОГ НАЈВЕЋЕГ РИВАЛА ПИТЕРА РАДФОРДА У ТРЦИ НА 100 ЈАРДИ (1 ЈАРД = 0,9144м).

ЈЕДНОГ СПОРТИСТЕ

шеност остане, човек почиње да открива духовну снагу која је суштина самодисциплине.

Тренирање за било коју грану атлетике изискује жртве. Ако постоји воља да се победи нико не жали жртве. Прву жељу да победим осетио сам кад сам имао десет година као и приликом посматрања Олимпијаде у Мелбурну 1956. године када сам одлучио да све дам за атлетику. Мале жртве потребне приликом тренирања уливају већу снагу, исто толико душевну колико и физичку, јер човек док трчи повремено осећа да би било добро кад би победом надокнадио оно што је занемарно.

На учвршћивање поуздања најбоље утиче стварно дуга стаза, маратон. Да се нисам определио за 100 метара, волео бих да будем маратонски тркач и да с времена на време прелазим маратонске раздаљине, око 26 миља (42 км). Човек се тако упознаје са оним што мој колега Перси

Серути назива „резервоаром бола“. У трци на 100 метара до овога долази отприлике у току последња два секунда: кад бол преплави тело и кад човек једино жели да стисне.

Ово је много више борба свести него физичка борба и они тркачи који могу да издрже, упркос болу, побеђују. Пронашао сам да је у маратонској трци праг бола на отприлике 15. мили (24 километра), када неки унутрашњи глас говори тркачу да стисне. Серути сматра да се овај резервоар бола „пуни“ приликом болног тренирања а стисава кад се трчи свестан бола.

Због тога, ако се и уморан тренира, резервоар се пуни, али је важно да се стиче све веће поуздање у своју снагу. Могу поштено да кажем да никад не бих добио неку већу трку да није постојао овај резервоар. Постоји извесна аномалија у атлетици која проистиче из ефикасности добро истренираног тела. Али, способност да се снага црпи из „резервоара бола“ — то је духовни квалитет који се стиче сталним тренирањем.

Сматрам да је самодисциплина много значајнија од најбрижљивије смишљених планова за тренинг. Исто тако верујем да се она задржава током целог живота и да се не односи само на атлетику. Морамо имати поуздања ако желимо да будемо корисни као људи, и ништа боље не ствара ово поуздање него савлађивање слабости којој је сваки човек подложан.

У овоме лежи сврха такмичења. Медаље, награде и свет који кличе — узбуђују и ласкају, али су мање важни од главног повода. Некипут ме збуњује свет који ми честита после трке, захвалан на пријатном узбуђењу које сам пружико — али то је мисао која ми никада није пала на ум пре или у току трке и која свакако није давала никакав подстицај мом трчању.

За мене трчање представља начин превазилажења, али то свакако не значи и поражавања других људи. То је савлађивање себе самог, гоњење да се пређе тачка коју сам одредио као своју границу. Иза те границе ја сам нашао поуздање. Можда други ово нису осетили кроз трчање. Ја потпуно разумем да постоје и други начини да дух постане господар тела, али сам сигуран да прави човек мора ово да постигне.

НОВИ ПЛУГ

Испред плуга по површини њиве клизи сонда. Она „осећа“ све неравнине тла и помоћу хидрауличног механизма преноси наредбу: повећати или смањити дубину бразде. На тај начин независно од

рељефа земљишта све бразде су подједнако дубоке, а трактор који вуче плуг са сондом троши мање горива но обично.

Овај једноставан али користан уређај конструисан је у Мађарској.

МАТЕРИЈА ЗА ПРИГУШИВАЊЕ ЗВУКОВА

Нову материју за пригушивање звукова, „молто-прен“, која упија до 90% шума недавно је израдила једна немачка фирма. Начињена у облику панела дебелих од 15 мм до 15 см ова нова материја штити и од хладноће и топлоте.

КАЏЕШАНОВА КЋИ

ПО НОВЕЛИ А.С. ПУШКИНА

НАПУНИ ПОНОВО ТОП, ИВАНЕ ИГЪБАТИКУ, И ПУСТИ ДА НАМ СЕ САСВИМ ПРИБЛИЖЕ...

ПУЦАЈТЕ!

ДАКУ ЈА ВАМА! ПАЛИ, ИВАНЕ ИГЪБАТИКУ!

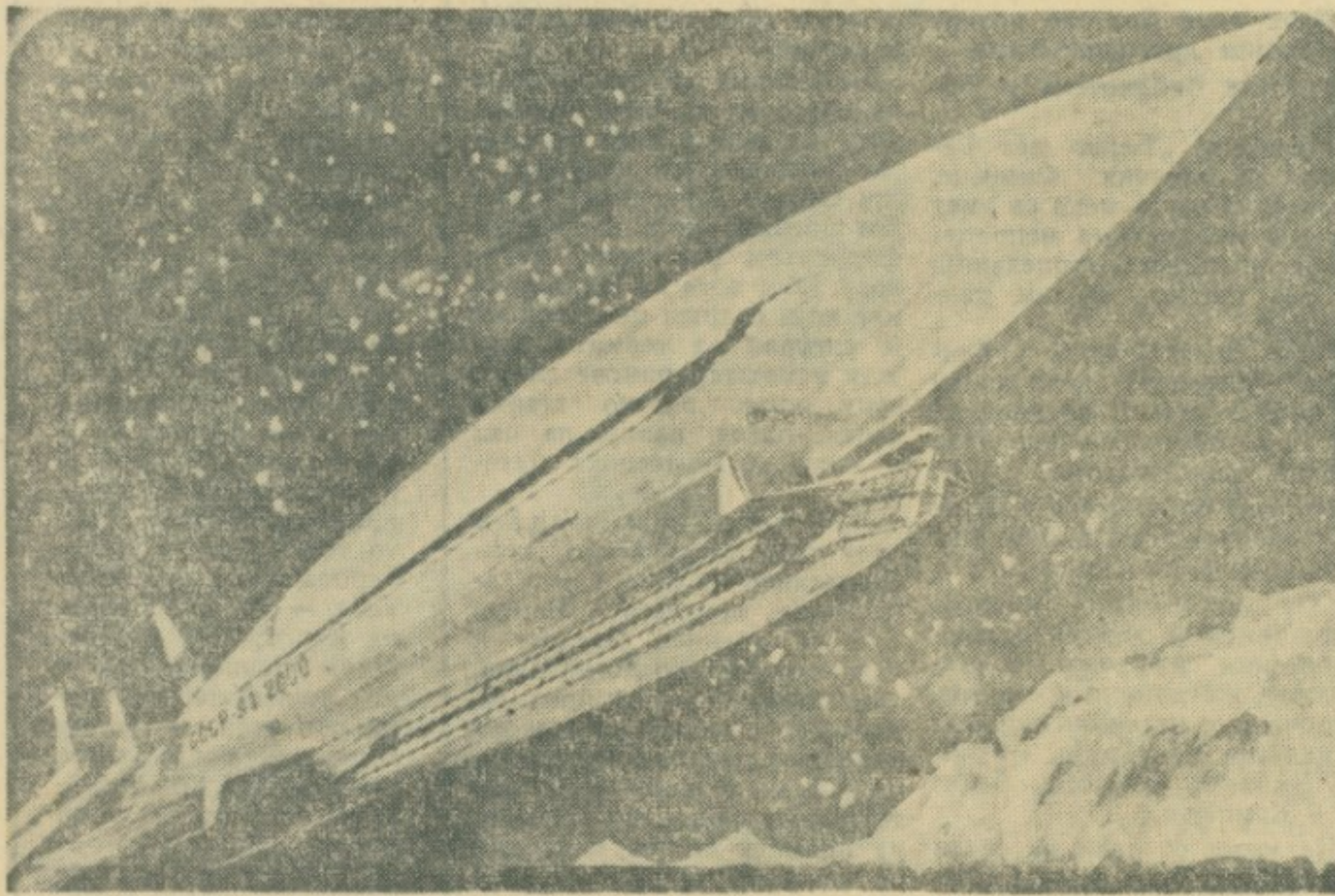
ИЗЛАЗИТЕ ДА ДОЧЕКАТЕ ЦАРА!

КАРТЕЧ ЈЕ УДАРИО ПОСРЕД ГОМИЛЕ, ПОВУЊЕНИЦИ СУ УСТУКНУЛИ, АЛИ СЕ БРЗО ПРЕТРУПИСАЛИ.

КАДА ЈЕ СВАКИ ОТПОР ПОСТАО УЗАЛУДАН, КАПЕТАН МИРОНОВ СЕ ОДЛУЧИО НА ПОСЛЕДЊЕ

МОМЦИ, ОТВОРИТЕ КАПИЈУ И УДАРИТЕ УДОБОШЕ! АКО ТРЕБА ДА УМРЕМО, УМРЕКЕМО КАО ЈУНАЦИ!

АТОМСКИ ДИРИЖАБЛ

ЛЕТЕЋИ ГРАД — ДИРИЖАБЛ

Да ли ће атомски дирижабли истиснути преокеанске бродове? Са једним килограмом уранијума пут око света без слетања

Шта бисте одговорили кад би вам један аеронаутички инжењер ка-
зао:

— Транспортни авион три пута мање вреди од мог дирижабла који је економичнији и носи десет пута већи товар него Боинг 707 или Иљушин 62. Мој дирижабл, дугачак 150 м снабдевен је нуклеарним мотором и летеће 400 километара на час.

Најстарији париски сајмови

Сајам шунке у Паризу отворен је, као и сваке године, и овог априла. Једини је још он остао од старих париских сајмова и није ништа мање популаран од сајмова старог гвожђа или вашара са меденим колачима који су новијег датума.

Први сајмови шунке одржавани су још у средњем веку да би се омогућило касалима, продавцима куваног и печеног меса да га продају у огромним количинама. Парижани су ту долазили да купују изванредне кобасице, сушене котлете и сушену сланину из Оверња или шунку из Мајнца или Бајона.

Дуго времена је овај сајам одржаван у порти цркве Нотодам у Паризу. Али после револуције он је више пута мењао место, да би се најзад задржао на булевару Ришар Леноар где се сваке године одржава у исто време и где се могу набавити све месне прерађевине, сем свежег меса.

ЖВАКАЋА ГУМА У ЈАПАНУ

Жвакаћа гума осваја и Јапан. За последњих пет година потражња се учетворостручила и гума је сад дошла на треће место — после чоколаде и карамела. Већ има 43 разне марке „Гаму“, како је тамо зову. Могу се изабрати 150 разних мириса, а на многим омотима стоје и упутства како се она жваће. Између осталог пише да се никад не жваће док се разговара с дамама и претпостављенима.

ће се ту осећати удобно као на преокеанским бродовима. На дирижаблу ће бити више ресторана, једна библиотека, сала за игру и спорт, као и базен за пливање.

У туристичкој класи 1500 путника ће бити смештено до брз као у Пулмановим вагонима, а читав брод „Француска“ може да превезе укупно 2200 путника. Једна екипа од 100 људи биће на услузи путницима.

Овај атомски дирижабл означаће еру летелих градова. Као транспортно средство он ће бити драгоцен нарочито за индустрију и изградњу јер ће моћи брзо да преноси тешке машине и то без демонтажа.

У Сибиру где се сада граде хидрауличне централе, турбине морају да се преносе у деловима од 5 и 10 тона камионима који су споро и скупо превозно средство. А дирижабл ће моћи да преноси одједном комплетну турбину од 40 тона.

Дирижабли против пароброда

Да ли ће будући ваздушни бити озбиљан конкурент

реактивном авиону и преокеанском пароброду?

У ствари он неће ни брже од реактивних авиона, нарочито од оних надзвучних који ће ускоро бити употребљени за превоз на дуге отаје. И свим је мало вероватно да ће због своје тежине дирижабл са нуклеарним мотором моћи да пређе брзину од 400 километара на час.

Напротив, он ће задати ударац парним бродовима који су спорији. Овај атомски дирижабл, два пута мање дужине од пароброда „Француска“, једноставније је израђен — покретаће се 5 до 6 пута брже него брод а пружаће путницима комфор исти који имају на бродовима. Овим тога, и посаде ће бити мање него на броду „Француска“ који има 1200 морнара и службеника. Прелазак атомским дирижаблом преко Атлантике неће трајати дуже него Супер-Констелејшном или једним ДЦ-6 док је „Францу-

ској“ потребно 5 дана да пређе пут од Авра до Њујорка. Да ли ће због дирижабла ишчезнути преокеански бродови? Вероватно неће, јер ће увек бити оних који ће више волети да полако путују и разгледају пределе околу.

Најчувенији дирижабли

Граф Цепаин је један од најчувенијих дирижабла. Лансиран 1927. године он је десет година са успехом вршио трансатлантске услуге. Мотори су се налазили са стране испод омотача, а при узлетању дирижабл се придржавао за тло помоћу каблова

Постојао је чак и дирижабл носач авиона. Американци су пре рата имали два оваква носача који су им углавном служили за испитивање могућности да се авион пренесе закачен између два дирижабла.

Слепи људи су у стању да извежбају слух и чуло пипања и да се добро снађу и у највећој уличној гужви. Једино су семафори за њих несавладљива тешкоћа. Да би им се и у томе помогло, у аустријском граду Салцбургу постављени су поред семафора специјални апарати: чим се упали зелена светлост одјекне и звучни сигнал који слепом пешаку објави да је пролаз слободан. Ако се овај систем покаже као добар биће примењен и у другим местима.

Да би им помогли

ПО РОМАНУ ЖИМ ВЕРНА

ПРАВ О ОСУЂЕН

ЦРТА Н. КРУЉЕВИЋ

ТЕРМИТИ У РИЗНИЦАМА УМЕТНОСТИ

НЕ ВАЖИ
ЗА СВЕ...

ДУЖДЕВА ПАЛАТА

Парк виле Боргезе познат по својим драгоценостима.

Градска библиотека у Напуљу.

Манастир „Перто дел Галуцо“ у близини Фиренце, грађевина из 14. века са уметничким предметима непроцењиве вредности (трпезарија је већ готово сасвим уништена).

Вила Дела Петраја у близини Фиренце, некадашњи двор Емануела II из времена када је Фиренца још била главни град Италије.

Државна библиотека у Луки. Универзитетска библиотека у Катанији, на Сицилији.

Ову листу лако можемо проширити и допунити многобројним зградама за становање, житницама и стајама, нарочито у италијанским провинцијама Калабрији, Апулији, Умбрији, Венецији, Лацији и Кампањи.

Не може се наћи ни један инсект који би у људским насељима могао да причини веће штете од термита.

Некада становници само тропских и суптропских предела, данас се термити или неке њихове врсте прилагођене хладнијој клими, могу наћи у Вашингтону, Хамбургу и француској луци Ла Рошелу на атлантској обали. Штета коју термити проузрокују у Сједињеним Америчким Државама износи 120 до 130 милиона долара годишње а сматра се да у Вашингтону на сваки хектар тла долази по једна колонија термита. У Ла Рошелу сваку

четврту кућу термити су већ поткопали.

Најчудније и најопасније од свега је то што термити могу да једу и варе дрво, и то захваљујући микроскопски ситним паразитима у својим превима који нарочитим ферментом растварају целулозу. Због тога ни један предмет који садржи целулозу ни је сигуран од термита. Они једу намештај, рамове слика, вуну, жито, платно старих слика, одела, папир, па чак и кожу и синтетичке материје.

При свом уништавајућем раду термити су веома „конспиративни“ и ничим не одају своје присуство. Нарме, они не подносе светлост и чим неки од термита-радника, уништавајући неки предмет, случајно избије на његову површину, на светлост дана, он одмах затвори рупу. На тај начин присуство штеточи на примети се тек онда кад се нападнут предмет буквално претвори у прах.

Становници малог италијанског села Оријаго, крај Венеције, у читавој историји ни су имали љућег и опаснијег непријатеља од термита. Њихове дрвене куће руше се једна за другом и село изгледа као права пустињ. Сви напори да се термити униште остали су без успеха и село је морало бити потпуно свакуисано. Село Оријаго представља први случај у Европи кад је човек због инсеката морао да напусти свој станиште.

Уколико човек више стари артерије му се сужавају и код већине се јавља висок крвни притисак. Ово ипак није закон за све људе на земљи: не важи, на пример, за урођенике са острва Гау и Гилбертових острва у Тихом океану. На сваком од ова два мала острва живи по три хиљаде становника. Аустралијски лекар др Медокс је прегледао све одрасле и утврдио да је крвни притисак острвљана исто толико висок као у Европљана и Американаца — 120 у 25 година живота, 130 у педесетим годинама. Док се код других народа крвни притисак са већим годинама нагло пење чак и до 160, код старца на овим острвима он остаје непромењен — др Медокс је у седамдесетогодишњака измерио толико висок крвни притисак у ових старца наследан или је у питању утицај око лине, исхране и начина живота то др Медокс има немеру тек да утврди. Исто тако жели да испита да ли ће промене у животу под утицајем западњачке културе донети старијим урођеницима и виши крвни притисак.

Између Алпа и Сицилије данас има више хиљада термитских колонија и у свакој од њих милионска војска ненаситих инсеката. Село из кога су термити отерали све становнике

могли бисмо да назовемо безначајним. Јер, у Италији колоније термита буквално разарају и уништавају уметничке споменике непроцењиве вредности: грађевине, слике, вајарска дела.

Још пре двадесет или тридесет година било је много Италијана који никад нису ни чули за термите. Када су први пут прочитали у новинама да су „бели мрави“ продрли у Ватиканску библиотеку и једну уметничку галерију, ту вест нису примили трагично. Али, термити су постепено освајали Италију и све више угрожавали њене уметничке драгоцености. С времена на време понеки од „ловаца на термите“ забележио је понеки успех, али за сада никаквог изгледа нема да се ове штеточине потпуно униште. Стручњаци сматрају да између Алпа и Сицилије постоји више хиљада термитских колонија, а у свакој од њих милионска војска ненаситих жутобеличанских инсеката. Листа угрожених грађевина које ће раније или касније подлећи најезде термита говори сама за себе:

Дуждева палата у Венецији, величанствена грађевина готике и ренесансе и права ризница скулптура, слика и историјских знаменитости.

Наполеонова вила у Саи Мартину на острву Елби.

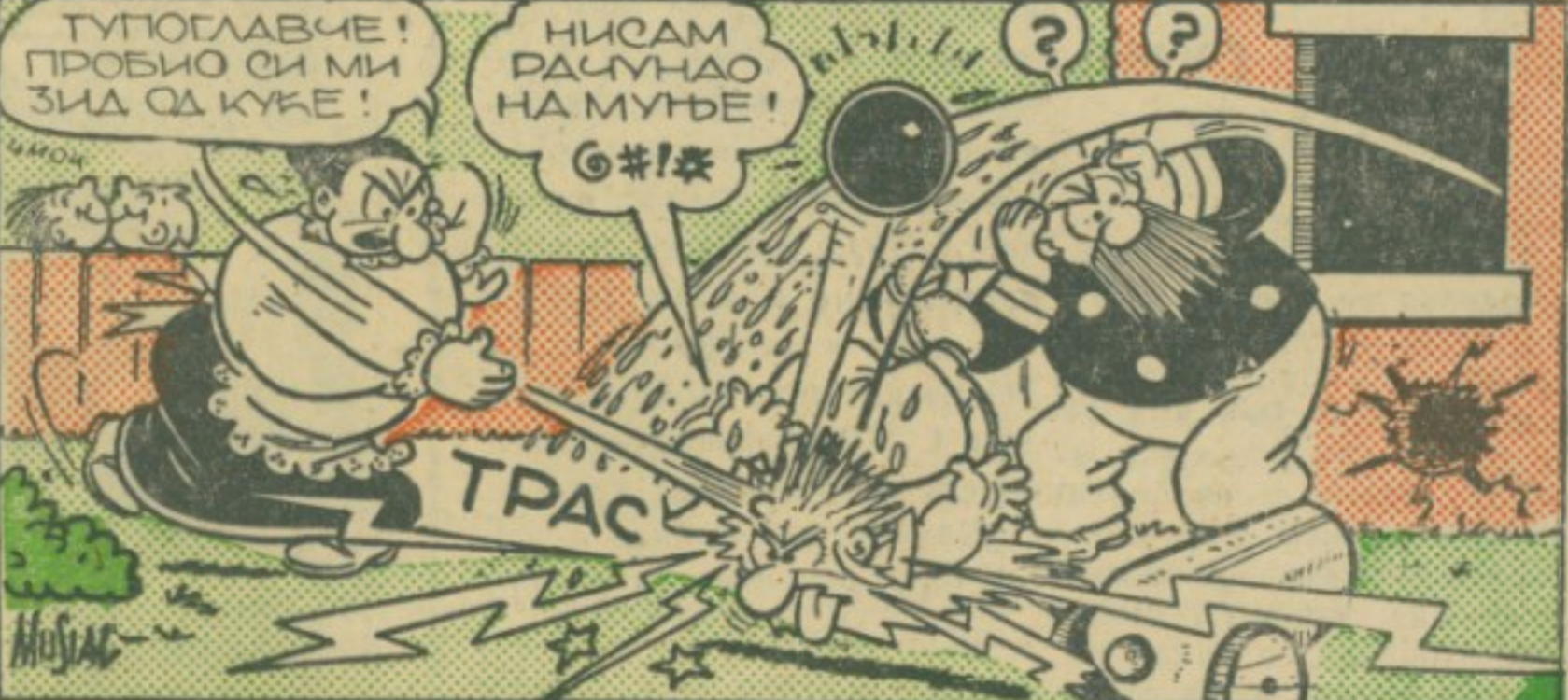
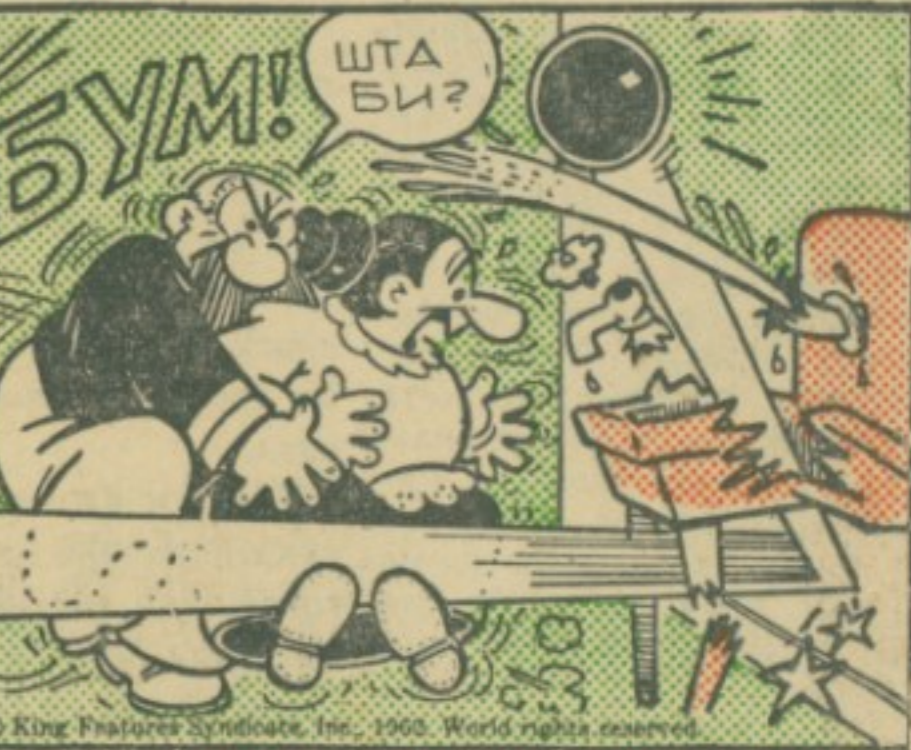
Црква „Санта Марија“ у Виа Лата са изванредном фасадом коју је изradio Пјетро да Кортона.

Национална галерија за модерну уметност у Палати лепих уметности у Риму.

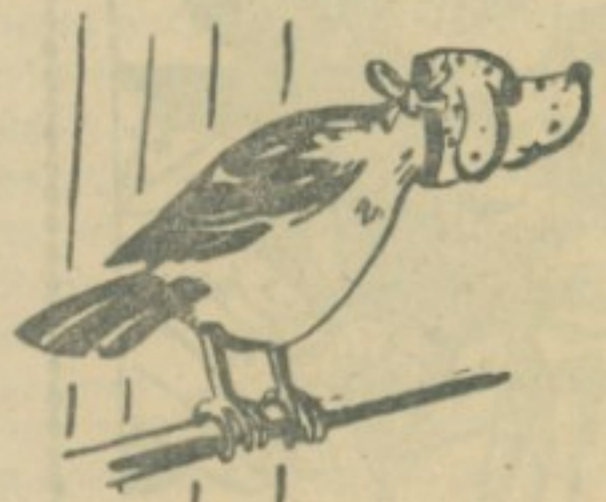
Читаво подручје између Диоклецијанових терми и Пјача Венеције.

У јужној Африци препричавају једну језовиту причу. Један одгајивач стоке вратио се после дужег избијања на своју фарму, ушао је у дневну собу и по обичају бацио свој шешир са широким ободом на масивни дрвени сто. Кад је шешир додирнуо дрво, сто се без шума распао. Човек је стајао као скамењен од страха. А онда је схватио шта се догодило: сантиметар дугачки и беличисти инсекти уништили су понос његове дневне собе остављајући од масивног стола само танак спољашњи слој. Термити!

Слични случајеви догађају се и у другим земљама. Али, упоредивши их са оним што се последњих година збива у Италији, такве случајеви

ПТИЦА СА ПСЕЋИМ ИМЕНОМ

Пси се обично дају одређена „псећа“ имена, а птица-

ма — птица. Али, нема правила без изузетка. Судите сами. Име мале птице канаринке произишло је од имена њене постојбине — Канарских острва. Међутим, име ових острва проистиче од латинске речи „канис“, која у преводу значи „пас“. Морнари који су открили ова острва наишли су на њима на чопоре дивљих паса по којима су читавом архипелагу дали име Канарска острва.

НОВИНЕ

„Новине од јуче — новине за сутра“ не представља неки мађионичарски трик него нови технички процес. Старе новине се сажимају и новим у Америци пронађеним поступком, „перу“ све дотле док из њих не ишчезне све црнито штампарске боје. На послетку смеша се обоји бело и од ње добије потпуно чиста новинска хартија. Ово се може поновити више пута. Већ четрдесет издавача новина у Америчкој држави Њу Џерси користи се овим изумом. Добит је двојака: штеди се шумски фонд из кога се узима дрво за производњу хартије, а штампа се редовно снабдева новинском хартијом.

КАСНО САЗНАО

Џеки Вили је рођен у Окалеу, малом индијанском селу недалеко од Мијамија. Као сасвим млад научио је да лови крокодиле и да се бори с њима. Међутим, и поред тога није успео да их припитоми, што је он на своју несрећу тек недавно приметио кад га је један крокодил ујео.

Кешто о позориштима

Најстарије позориште је Дионизијево у Атини, али оно је отворено амфитеатар, а најстарије позориште под кровом је олимпијско позориште у Вијеници у северној Италији, завршено 1582. године. Највеће покривено позориште на свету је Мјузикхол у Рокфелеровом радиоцентру у Њујорку које поред осталих просторија има и 6.200 места за гледаоце. Веће од овога по броју места је Бланкит позориште у Хавани на Куби (1949): 6.500 седишта. Али свакако највеће биће тек сграђено у Мајдози у Аргентини са 40.000 седишта.

Је литачно

За време радова на оправи мюнхенске катедрале, бораве греде које потичу још из времена када су прављене куће са дрвеном конструкцијом, продате су једном мајстору музичких инструмената. Кад је касније почео од њих да прави виолине са чуђењем је приметио да оне имају звук необично сличан Страдиваријусовим виолинама.

Незадовољни модели

Вајар Хајнц Варнеке је у зоолошком врту у Филаделфији исклесав у камену два слона. Његово дело изгледа да се нимало није свидело слону и слоници који су му послужили као модел, јер зашто би га иначе отерали гурајући га својим сурлама?

ЛАВА БОЛИ КОЊА БОЛИ БОЛЕ ЗУБИ

Вероватно сте помислили да овај човек са упереном пушком намерава да убије лаву у кавезу. Међутим он само жели да му помогне и да му излечи стомак од дизентерије. Како лавови као и друге животиње „не воле“ ињекци-

је онг им се дају помоћу специјалне направе која избацује стрелице са вакцином. Коња кога видите на слици боле зуби и дентиста из Капошвара у Мађарској му их лечи — али пошто га је претходно добро везао и себе обезбедио од напада.

РЕКОРД

Уз своје десеторо деце из првог брака (жена му је умрла) амерички морински официр Френсис Берд сли усвојио је још осморо деце, синова и кћери, своје садашње жене са којом се венчао после трагичне погибје њеног мужа моринског pilota. Чин усвајања извршен је једног дана и представља рекорд у калифорнијском цивилном законодавству. Сада свих осамнаесторо носе исто презиме Бредсли и отац, сав срећан, поздравља их је речима: „Сад сте сви наша деца“.

ПОТРОШЊА МЛЕКА у европским земљама

На заседању Међународне млекарске конференције одржане у Лондону, учествовали су млекарски стручњаци из 20 земаља. Британски министар пољопривреде је изјавио да се у његовој земљи пије више млека него у другим западноевропским земљама. Поводом овога требало је да се развије дискусија о продаји млека и других млечних производа у свим

земљама-чланицама. Министар је рекао да се продаја млека повећала у Британији за 86% у односу на претходни ниво, мада је становништво порасло само за 10%. Председник федерације је истакао да постоји огромна нестаница млека која је, с друге стране, пропраћена озбиљним вишковима. Изгледа да владе у земљама које се тек развијају нерадо примају пошљике млека у праху. А млека има толико да сваки човек на свету може да добије по 60 литара годишње.

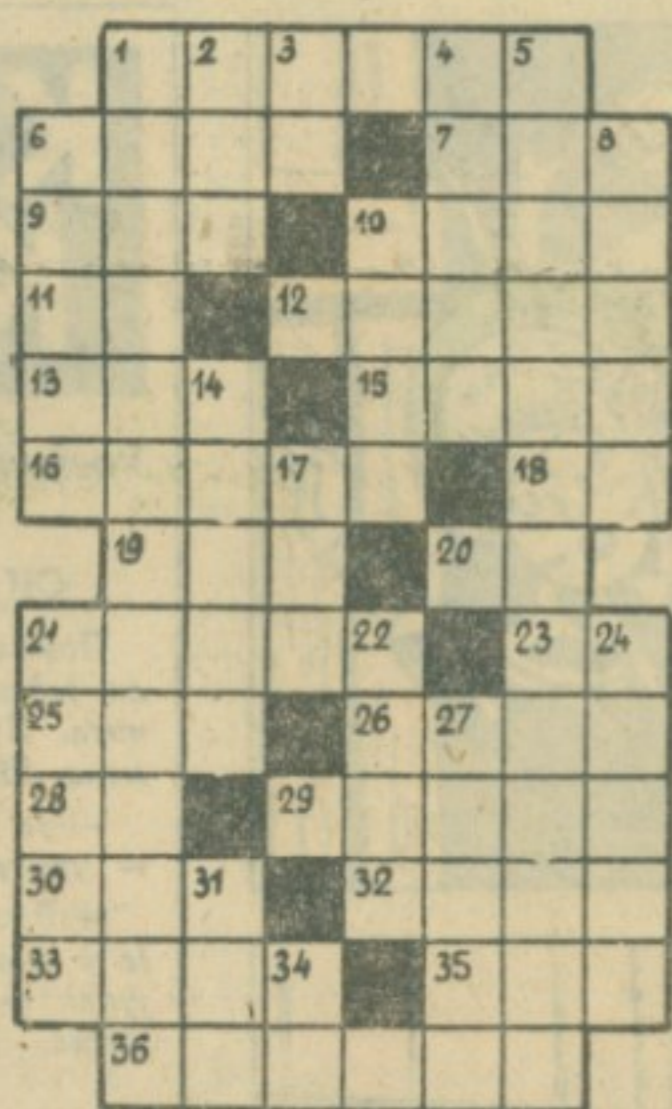
Из једног предлога о унапређењу и пропагирању млека и млекарских производа у Европи, делегати су дознали да у сразмери са производњом млека, британска индустрија троши на свом домаћем тржишту два и по пута више него Норвешка, преко три пута више него Швајцарска, готово четири пута више него Холандија и пет пута више од Западне Немачке, Белгије и Финске.

Јединствена атракција

У свету постоје различите туристичке атракције, али као што је она коју могу да виде посетиоци места Андовер у америчкој држави Мејн, свакако ће се ретко наћи: главна база сателита Телстар отворена је за посетиоце од 9—17 часова. Ту они могу да посматрају како техничари станице контролишу рад сателита за телекомуникације који повезују САД и Европу.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) велика тропска рода; 2) наша покрајина; 3) позди; 4) орган чула; 5) град у СССР; 6) показна заменица; 7) горки лекови; 8) статуа; 9) султанат у Арабији; 10) планински венац у СССР; 11) аутомобилска ознака за Нови Сад; 12) место у Срему; 13) лична заменица; 14) словенски кнез (861—876); 15) енглески финансијер и авантюрист (1671—1728); 16) немачки канцеларија; 17) хемијски знак за молибден; 18) крдо; 19) одјек; 20) мала земља у југозападном делу Арабије; 21) град на Јадрану; 22) друга, остала; 23) град у Италији. Усправно: 1) савремени совјетски књижевник („Тихи Дон”); 2) свеза; 3) хемијски знак за радијум; 4) врста азијског јелена; 5) роман Михаила Шолохова; 6) девица играчка; 7) предујам; 8) град у Кини; 9) крилати кичмењак; 10) речна острва; 11) стена; 12) река понорница у Конгалима; 13) свечано одело; 14) француски драмски писац („Федра”); 15) показна заменица; 16) хемијски знак за иридијум.

24) рпа; 25) акт; 26) Врамс; 27) же; 28) Ири; 29) жа; 30) алт; 31) пад; 32) Јалу; 33) срна; 34) небодер. Усправно: 1) трг; 2) аб; 3) Ростој; 4) ТВ; 5) уље; 6) тат; 7) Енис; 8) преображај; 9) аутострада; 10) слон; 11) овац; 12) реп; 13) мак; 14) Раб; 15) тас; 16) Марс; 17) ри; 18) ми; 19) елан; 20) жанр; 21) тле; 22) пре; 23) Уб; 24) сл.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Тарту; 2) Трбовље; 3) Паг; 4) Ена; 5) рт; 6) сто; 7) су; 8) Илова; 9) ор; 10) ова; 11) мо; 12) Берн; 13) стас;

Курс фотографије за почетнике

II час ИЗАЗИВАЊЕ ФИЛМА

Погодним хемикалијама може се постићи да се на снимљеном филму појаве ирва места где је пала светлост а да остане провидан тамо где није био осветљен. Ово се назива негатив јер је на њему обрнуто него на предмету који је сниман.

купатило, подрум или слично, чим је вете прозоре заштри црним напиром или ткањином. Ако светлост ипак пролази, сачекајте нешто када ће је свакако бити мање. Као прибор ће нам служити три плитке правоугаоне посуде. У фотографској радњи вете их платити од 300 до 500 динара по комаду. Ипак можете се снаћи и са три глебогана суда од по један литар.

У продаји се налазе већ готове смеше хемикалија за изазивање. Кесича изазивача, довољна за литар раствора, стаје око 150 динара. Поред овога потребан је и фиксер, који вете платити око 30 дина. Ове количине су довољне за више филмова. Спримите две бочке од литра и црема унутрину на кесичама растворице хемикалије у деценијској или претходно прокуваној води. На бочама јасно означите шта је у којој од њих. У просторији коју можете зајачити спремите вама три суда. У ирви налијте око пола литра изазивача, у други исто толико чисте воде а у трећи раствор фиксера. Добро унажити или некако означите судове да се не додеш да их у зракуну замените.

Прочитајте на омоту кесича колик се времена препоручује за изазивање. Више то нешто од 5 до 10 минута. Ако имате часопис са светленим бројевима, употребите га за одређивање овог времена. Ако не, неко вам споља може јавити када је одређено време прошло. Сах угасите светлост и размотајте филм. Филм вете познати илпашем јер је једним крајем зашлепљен за напирну траку и знат-

но је крајин од ње. Откните филм са напире, избегавајући да се додире прстима изазивач крајина. Напир и калем склоните у страну а филм лагано провлачите кроз изазивач, држећи га рукама за два краја. Обратите пажњу нарочито на то да се унутрашња страна филма не вуче по дну суда, јер се на њој слој који је у води онекиса, може лако огрести. (Под спољном страном филма се подразумева спољна страна спирале коју филм сам од себе прави према свом положају како је био намотан на калем). Пошто сав филм не може одједном стати у раствор, гледајте да наизменичним извлачењем једне стране и увлачењем друге, сав филм буде у додиру са изазивачем.

Кад прође одређено време извадите филм из изазивача не надирајући филм. Исперите га минут-два у средњем суду у коме је вода а затим га пренесите у раствор фиксера. Кад прође одређено време (око 10—15 минута) можете упалити светлост. Погледајте филм и, ако је недовољно прозрочан, тј. ако је млечно-беле боје поред црних контура слике, угасите светлост и фиксерајте још неко време. Кад је

филм сасвим прозрочан на неосветљеним местима, можете слободно упалити светлост.

Филм је сад готов и треба још само да се добро испере и осуши. Прање се може извести стављањем филма у суд у који долази свежа вода из чесме. После испирања од 20 до 30 минута филм се окачи за један крај на месту где нема прашине. Згодно је да се о други крај обеси тежак предмет да се филм не би замотао. Други италијанско за рубље могу да замене специјални теж који употребљавају фотографи.

Кад је филм потпуно сув, може се смотати. Као и при досадашњем раду, не треба га додиривати прстима на снимљеним местима јер га можете огрести или оставити отиске прстију. Употребљене растворе вратите у одговарајуће бочке, најбоље поклоу левка. Обратите пажњу да фиксер никако не дође у изазивач, јер ће га и мале количине покарпати! Боце добро зачепите и склоните до следеће употребе. Угасите филм у чист напир и оставите га идућег часа, када ћемо од негатива научити да правимо позитив, тј. фотографију. (Наставиће се)

Јестиве и већ чулне да...

... сматра се да има око 500 смеђих медведа који сада живе у Бугарској. Пошто им

прети истребљење услед све веће експлоатације шума, власти разматрају плач о стварању резервата и забрани лова на медведе.

... париска издавачка кућа „Ларус“, позната по својим речницима и енциклопедијама, издаје повремено и нарочити речник намењен љубитељима решавања укрштених речи.

... Њупорт, борбени авион, употребљен за време I светског рата летео је после 42 годи-

не колико је дотад стајао у једном шведском музеју. Многи мисле да је то последњи апарат тога типа који је остао на свету.

... Бројино Анђоло (1503—1572) био је тоскански сликар и први је радио лечје портрете. Афирмисао је то као посебан сликарски род. Чувен је портрет Марије Медичи док је била дете који се чува у Музеју у Фиренци.

... Једна циновска тунна је прешла раздаљину од Бахамских острва до Норвешке за 50

дана, односно просечно 160 километара на дан, што се сматра као светски рекорд за туне.

... совјетски океанографски брод „Вавилов“ је измерио дубину од 5.120 м на простору од 100 километара југоисточно од рта Магатапа. То је највећа дубина измерена досад у Медитерану.

... најмањи сателит који сада служи за мерење радијације у појасу који окружује земљу тежи свега 750 грама.

... Американци су прошле године пушили

27% цигарета мање него у 1961.

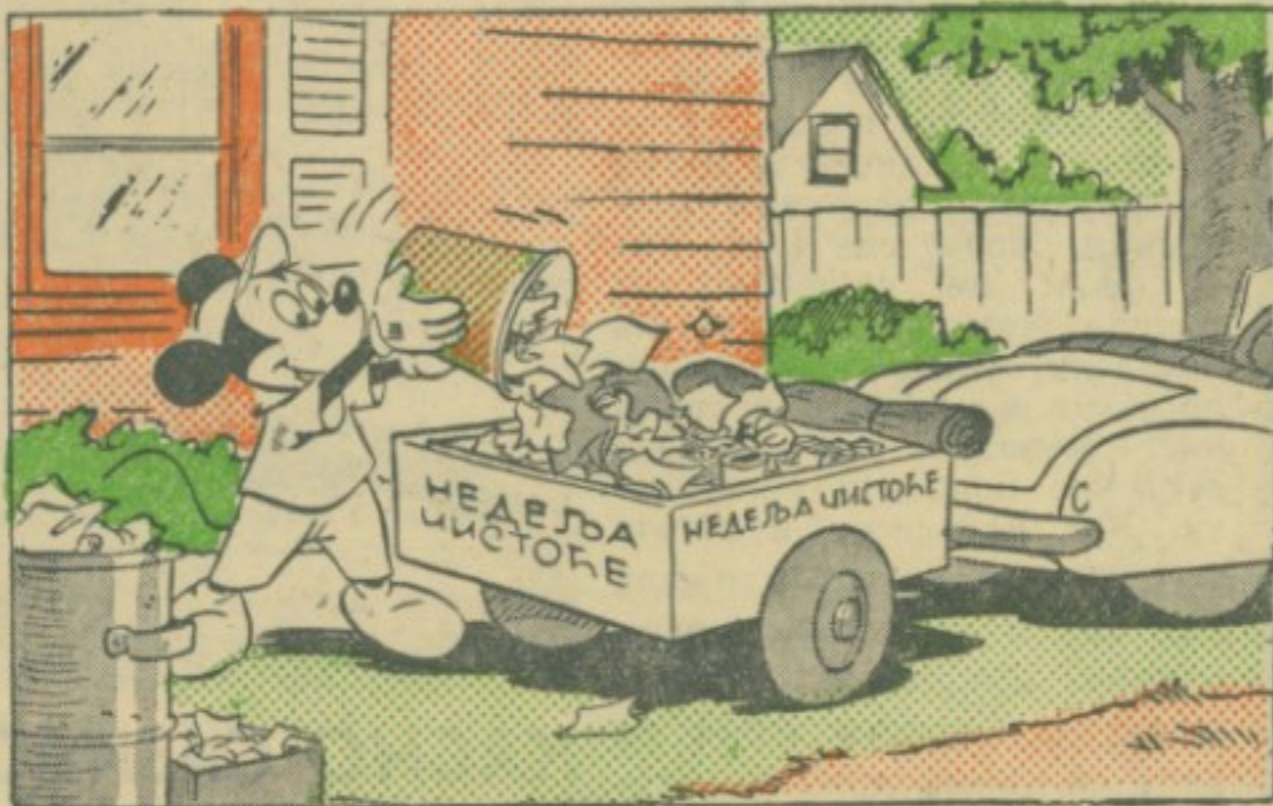
... орао може да живи 80 година; обична корњача 100 а циновска свих 200 година; слон у заробљеништву 80 до 100 година а слободан 150 до 200 година; и тигар свега 11 до 19 година.

... животиња добијена укрштањем домаћег говечета и бизона подсећа на оба своја претка, а носи назив „катадо“.

... једна дивља патка која је летела чак из Каролине (САД) недавно је убијена на Кавказу. Совјетски орнито-

лози сматрају да је ово прва птица из Каролине која је залутала у Европу.

ИЗНАЈАРА

ТАКО! НОВАЦ ЈЕ МОЈ...
ЈОШ САМО НЕКОЛИКО
ДОБРО УПРАВЉЕНИХ
МЕТАКА...

ЗА САДА СИ МИ
УМАКАО, ДОКТОРЕ!
АЛИ, ИЗ ТОГ
РОШКА НЕМАШ
КУДА...

ДОК СУ ДОКТОР И МИШЕЛА ДРУГЕРИ
СТАЈАЛИ У СВОМ ПРИВРЕМЕНОМ
ЗАКЛОНУ...

ЗАТО КУ ПРВО ДА
СВРШИМ СА ОВИМ НА-
СРТОБИВИМ МОМКОМ.
А ОНДА...

СТОЈТЕ,
СЕЊОР!

ПОШТО ЈЕ ШЕП У ОДГОВОР НА ТАЈ ПОЗИВ
ПУЦАО, ПОЛИЦИЈЦИ СУ ПОТРАЖИЛИ ЗАКЛОН
ИЗА ЊЕГОВИХ КОЛА, ОНЕМОГУЋИВШИ МУ ДА
СЕ ЊИМА ПОСЛУЖИ
И ПОБЕГНЕ!

Ква-Ква!

Увек ује Паја Патак

ОН БИ ГА УБИО

Позајмио Паја Патак Ши-
ли један роман да га про-
чита. После извесног вре-
мена Шиља врати књигу.
— Је ли ти се допала?
— унута Паја.
— Е, мој драги Пејо, да
је у књизи постојао прави
јунак он би свакако убио
нисца.

ШТА НЕДОСТАЈЕ?

Ушла Белка у ауто-
бус препун путника и
како јој нико није
тео да уступи место
она поче да негодује:
— Ех, некад, мушкар-
ци не би дозволили да
једна жена стоји док
они сви седе. Нема ви-
ше кавалера.
На то устаде један
старији човек и мирно
рече:
— Драга госпоњо, у-
век има добро васпита-
них људи, али оно што
недостаје — то су ме-
ста.
И на novo седе.

НЕКА СЕ ИЗУЈЕ

Пера Ждера је дуго че-
као у лекаревој чекаоници
и наизад кад је дошао на
ред каже нервозно докто-
ру:
— Ах, докторе, почео
сам већ да осећам стомак
и у ногама.
— Добро, — прихвати
доктор расејано — изујте
се да видим.